

DNEVI VARSTVOSLOVJA 2021

ZBORNİK POVZETKOV

Maja Modic, Igor Areh, Benjamin Flander, Branko Lobnikar in Tinkara Pavšič Mrevlje (uredniki)

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

22. Dnevi varstvoslovja, Ljubljana, 9. in 10. junij 2021

Zbornik povzetkov

Uredniki

Maja Modic

Igor Areh

Benjamin Flander

Branko Lobnikar

Tinkara Pavšič Mrevlje

Junij 2021

Naslov <i>Title</i>	22. Dnevi varstvoslovja, Ljubljana, 9. in 10. junij 2021 <i>22nd Days of Criminal Justice and Security, Ljubljana, 9th & 10th of June 2021</i>
Podnaslov <i>Subtitle</i>	Zbornik povzetkov <i>Book of Abstracts</i>
Uredniki <i>Editors</i>	Maja Modic (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede) Igor Areh (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede) Benjamin Flander (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede) Branko Lobnikar (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede) Tinkara Pavšič Mrevlje (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Tehnična urednika <i>Technical editors</i>	Jan Perša (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba) Barbara Erjavec (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Oblikovanje ovitka <i>Cover designer</i>	Jan Perša (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba) prirejeno po idejni oblikovni osnovi Aleksandra Podlogarja (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Grafika na ovitku <i>Cover graphic</i>	Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, 2017 oblikovalec Aleksander Podlogar (Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede)
Konferenca <i>Conference name</i>	22. Dnevi varstvoslovja
Datum konference <i>Conference date</i>	9. in 10. junij 2021
Kraj konference <i>Conference location</i>	Ljubljana, Slovenija; on-line (Zoom)
Programsko-organizacijski odbor <i>Program-organizing committee</i>	Maja Modic, predsednica, Igor Areh, Benjamin Flander, Branko Lobnikar, Tinkara Pavšič Mrevlje, Anja Zahirovič, Tina Štraki, Barbara Erjavec, Teja Per, Aleksander Podlogar, Anita Bašelj in Gregor Bec (vsi Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede).
Založnik <i>Published by</i>	Univerza v Mariboru Univerzitetna založba Slomškov trg 15, 2000 Maribor, Slovenija https://press.um.si , zalozba@um.si

Izdajatelj Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede
Co-published by Kotnikova ulica 8, 1000 Ljubljana, Slovenija
<https://www.fvv.um.si>, fvv@fvv.uni-mb.si

Izdaja Prva izdaja
Edition

Vrsta publikacije E-knjiga
Publication type

Dostopno na <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/578>
Available at

Izdano Maribor, Slovenija, junij 2021
Published at

© Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba
/ University of Maribor, University Press

Besedilo / *Text* © Avtorji in uredniki, 2021

To delo je objavljeno pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav 4.0 Mednarodna. / *This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 International License.*

Uporabnikom je dovoljeno reproduciranje brez predelave avtorskega dela, distribuiranje, dajanje v najem in priobčitev javnosti samega izvirnega avtorskega dela, in sicer pod pogojem, da navedejo avtorja in da ne gre za komercialno uporabo.

Vsa gradiva tretjih oseb v tej knjigi so objavljena pod licenco Creative Commons, razen če to ni navedeno drugače. Če želite ponovno uporabiti gradivo tretjih oseb, ki ni zajeto v licenci Creative Commons, boste morali pridobiti dovoljenje neposredno od imetnika avtorskih pravic.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Univerzitetna knjižnica Maribor

351.74 (082) (0.034.2)

DNEVI varstvoslovja (22 ; 2021 ; Ljubljana)

22. dnevi varstvoslovja, Ljubljana, 9. in 10. junij 2021 [Elektronski vir] : zbornik povzetkov / (uredniki) Maja Modic ... [et al.]. - 1. izd. - E-zbornik. - Maribor : Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2021

Način dostopa (URL) : <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/578>

ISBN 978-961-286-481-1 (pdf)

doi: 10.18690/978-961-286-481-1

1. Drugi var. nasl. 2. Modic, Maja

COBISS.SI-ID 65548291

Povzetki niso lektorirani. Stališča, izražena v povzetkih, so stališča avtorjev in jih ni mogoče pripisati Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru ter institucijam, kjer so zaposleni.

ISBN 978-961-286-481-1 (pdf)

DOI <https://doi.org/10.18690/978-961-286-481-1>

Cena Brezplačni izvod
Price

Odgovorna oseba založnika prof. dr. Zdravko Kačič, rektor Univerze v Mariboru
For publisher

Citiranje Modic, M., Arh, I., Flander, B., Lobnikar, B. in Pavšič Mrevlje,
Attribution T. (ur.) (2021). 22. Dnevi varstvoslovja, Ljubljana, 9. in 10. junij 2021: Zbornik povzetkov. Maribor: Univerzitetna založba. doi: 10.18690/978-961-286-481-1

Kazalo

Uvodnik	1
Uredniki	
Okrogle mize	3
Okrogla miza »Delovanje slovenskih varnostnih, obrambnih in zaščitno-reševalnih sil v osamosvojitveni vojni – pogled s tridesetletne distance«	5
Okrogla miza »V skupnost usmerjeno policijsko delo – proklamirana vodilna dejavnost slovenske policije ali mit?«	7
Okrogla miza »Stroga razmejitev ali razvoj soodvisnosti delovanja zasebnovarnostnih subjektov in javne policijske dejavnosti v Sloveniji«	9
Okrogla miza »Neprimerne prakse v zdravstvu«	11
Okrogla miza »Učinkovitost systemskega nadzora nad policijo na področju spoštovanja človekovih pravic ter zakonskih in strokovnih standardov policijskega dela – predstavitev zaključnega poročila ciljnega raziskovalnega projekta V5-1942«	13
Povzetki prispevkov	17
Vpliv medijev na sekundarno viktimizacijo	19
Megi Ahac in Tinkara Pavšič Mrevlje	
Izzivi projekta Hope – iniciativa celostnega preprečevanja radikalizacije	20
Emanuel Banutai in Danijela Mrhar Prelič	
Travmatski stres pri prostovoljnih gasilcih Gasilske zveze Maribor	21
Timi Berghaus, Tinkara Pavšič Mrevlje in Matevž Bren	
Policijski postopki z osebami z motnjami avtističnega spektra	22
Matej Berglez	

Multisenzorni prostor in vključevanje priseljencev v lokalno okolje Eva Bertok, Aleš Bučar Ručman in Danijela Frangež	23
Digitalno pripovedovanje zgodb in ozaveščanje Eva Bertok in Danijela Frangež	24
Samomori v slovenski policiji in organizacijski izzivi v policiji Bruno Blažina	25
Spolno nadlegovanje na območjih nočnega življenja v Sloveniji – pilotska študija Tinkara Bulovec in Katja Eman	26
Spolno nasilje in nadlegovanje na območjih nočnega življenja – sistematični pregled literature Tinkara Bulovec in Katja Eman	27
Učinkovitost pravnih sredstev v slovenskem zaporskem sistemu Lana Cvikl	28
Kriminaliteta zoper vodo in policijska dejavnost Katja Eman in Gorazd Meško	29
Kmetje in kriminaliteta v Pomurju Katja Eman	30
O (ne)ustavnosti omejitev gibanja med epidemijo covid-19 Benjamin Flander in Jona Koren Fric	31
Ekološko kriminološki diskurz o kriminogenosti oboroženih sil Silvo Grčar, Katja Eman in Andrej Sotlar	32
Empirični pristopi k napovedovanju informacijskovarnostnega vedenja Špela Grilc, Anže Mihelič in Kaja Prislan	33
Tretma obsojencev – vizija ali utopija? Nastja Holc	34
Delo s povzročitelji nasilja v zavodih za prestajanje kazni zapora Vanja Jakopin	35
Izbira načina upravljanja informacijske varnosti v organizacijah: odločitveni model in primeri uporabe Luka Jelovčan, Anže Mihelič in Kaja Prislan	36
Nasilje nad starši in nasilje nad starejšimi: povezanost, podobnosti in razlike Monika Klun, Aleš Bučar Ručman in Danijela Frangež	37

Pregled uporabe veriženja blokov za zagotavljanje varnosti podatkov v pametnih zdravstvenih sistemih	38
Žiga Kodrič, Luka Jelovčan in Simon Vrhovec	
4. mednarodna študija o mladoletniškem prestopništvu: International self-report delinquency (ISR4)	39
Iza Kokoravec in Gorazd Meško	
English in Uniform	40
Mojca Kompara Lukančič	
Doživljanje vpliva osebnega počutja pravosodnih policistov na varnost v zavodu	41
Miroslav Lavrič in Meta Lavrič	
Mnenje prebivalcev Slovenije o probaciji	42
Branko Lobnikar in Emanuel Banutai	
Samozaznava legitimnosti policistov v urbanih in ruralnih okoljih	43
Gorazd Meško in Rok Hacin	
Zgodovinski pregled literature s področja informacijske varnosti	44
Anže Mihelič, Zala Gujtman, Luka Jelovčan in Kaja Prislan	
Varnostnomotivacijska teorija v organizacijskih okoljih	45
Anže Mihelič in Simon Vrhovec	
Barnahus – hiša za otroke v Sloveniji	46
Neža Miklič	
Forenzični intervju z otrokom v hiši za otroke	47
Neža Miklič	
Izkušnje slovenske probacije v času epidemije	48
Danijela Mrhar Prelič in Emanuel Banutai	
Zaščita zaporov pred brezpilotnimi zrakoplovi	49
Martin Pernišek in Primož Žnidaršič	
Relevantnost funkcije pomožne policije v Republiki Sloveniji in možnost njene vključitve v varovanje državne meje	50
Jasmina Pinoza, Maja Modic in Aleš Bučar Ručman	
Analiza relevantnosti proučevanja nasilja nad starejšimi v institucionalnem in domačem okolju: sistematični pregled literature	51
Teja Primc, Branko Lobnikar in Kaja Prislan	

Analiza orodij za pridobivanje podatkov iz javnih virov (OSINT) za namen konkurenčne obveščevalne dejavnosti Žiga Primc	52
Ocenjevanje tveganja ponovitve kaznivega dejanja pri spolnih prestopnikih Lana Rupar in Igor Areh	53
Problematika oseb z duševno manjrazvitostjo in duševnimi motnjami v ZPKZ Ig Kristina Sečnik in Andreja Demšar	54
Stališča študentov varstvoslovja do uporabe orodij za učenje in poučevanje tujega jezika stroke na daljavo Tilen Smajla in Eva Podovšovnik Axelsson	55
Možnosti preoblikovanja Mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana – ugotovitve raziskave Andrej Sotlar, Branko Lobnikar in Maja Modic	56
Uporaba pravice prostega preudarka v upravnih in prekrškovnih zadevah Bojan Tičar	57
Kibernetska varnost pametnih omrežij Matjaž Trunkelj in Blaž Markelj	58
Razhajanje med oceno stanja in pričakovanji prebivalcev do institucij pluralne policijske dejavnosti glede zagotavljanja varnosti Franc Vrtič in Branko Lobnikar	59
Identifikacija prstnih sledi na lateks rokavicah Saša Vrhovec Hartman in Matej Trapečar	60
Strah pred kriminaliteto v Ljubljani Nastja Zadnik in Gorazd Meško	61
Uporaba kratkega vprašalnika za merjenje dimenzij osebnosti po teoriji velikih pet v varstvoslovju Natalija Žarn in Vanja Erčulj	62
Varnostni vidiki in izzivi v Zavodu za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora Celje v času epidemije covida-19 Teja Žučko	63

Uvodnik

UREDNIŠKI ODBOR ZBORNIKA POVZETKOV

Spoštovane bralke in bralci.

Zbornik povzetkov 22. Dnevnov varstvoslovja priča o tem, da smo skupaj z neprecenljivim prispevkom avtorjev, moderatorjev in razpravljavcev, kljub prilagojeni izvedbi na daljavo, soustvarili vsebinsko bogato konferenco. Poleg osrednje okrogle mize v počastitev 30. obletnice osamosvojitvene vojne so načrtovane še štiri okrogle mize s področja policijskega dela v skupnosti, neprimernih praks v zdravstvu, nadzora nad delom policije in zasebnovarnostne dejavnosti. Prispevki so razporejeni v šest tematskih sekcij, zaključni del konference pa bo posvečen našim študentom doktorskega študija, ki bodo predstavili svoje dosedanje raziskovalno delo in nadaljnje raziskovalne načrte. Že več kot dve desetletji ostajamo zvesti glavnim ciljem konference Dnevi varstvoslovja: predstaviti najnovejša varstvoslovna spoznanja in raziskovalne ugotovitve, primere dobre prakse ter primere uspešnih prenosov znanj v prakso, omogočiti stik med teoretiki in praktiki ter pospešiti razgrinjanje in reševanje aktualnih problemov na področju varstvoslovja.

Glavni poudarki letošnjih prispevkov se vežejo na teme s področja policijskega dela v skupnosti, pluralizacije policijske dejavnosti, zasebnega varovanja, varnosti v lokalnih skupnostih, različnih oblik nasilja, preiskovanja kaznivih dejanj, kriminologije, nadzora nad delom policije, kriminalistične in varstvoslovne terminologije, detektivske dejavnosti, izvrševanja kazenskih sankcij, kibernetске varnosti, sodobnih tehnologij pri zagotavljanju varnosti in drugih aktualnih varnostnih izzivov sodobne družbe.

Plenarna okrogla miza bo tokrat posvečena delovanju slovenskih varnostnih, obrambnih in zaščitno-reševalnih sil v osamosvojitveni vojni. S tridesetletne distance bodo predstavniki milice (policije), Teritorialne obrambe, Varnostno-informativne službe in Civilne zaščite/obrambe iz tistega časa predstavili svoje retrospektivne poglede na delovanje njihovih organizacij v času pred, med in po koncu vojne. Sledi okrogla miza o v skupnost usmerjenem policijskem delu v Sloveniji, v okviru katere bodo razpravljavci osvetlili tri perspektive – filozofsko, strateško in organizacijsko perspektivo. Na tretji okrogli mizi bodo razpravljavci predstavili preliminarne rezultate projekta FENIKS, ki se umešča na področje neprimernih praks v zdravstvu. Na naslednjih dveh okroglih mizah pa bodo razpravljavci predstavili vsebino dveh ciljnih raziskovalnih projektov – o sistemskem nadzoru nad policijo na področju spoštovanja človekovih pravic ter zakonskih in strokovnih standardov policijskega dela ter o primerjavi ureditev dejavnosti zasebnovarnostnih subjektov v Sloveniji in državah članicah EU. Zaključili bomo s predstavitvami raziskovalnega dela in ambicij naših doktorskih študentov.

Naša želja za prihodnje leto ostaja enaka lanski – da se po dolgem času v čim večjem številu, zdravi in polni raziskovalnega zagona vidimo v Laškem, 8. in 9. junija 2022.

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

OKROGLE MIZE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Okrogla miza »Delovanje slovenskih varnostnih, obrambnih in zaščitno- reševalnih sil v osamosvojitveni vojni – pogled s tridesetletne distance«

MODERATOR: ANDREJ SOTLAR

RAZPRAVLJAVCI: MIHAEL BREJC, MILIVOJ DOLŠČAK, JANEZ SLAPAR IN
BORIS ŽNIDARIČ

Republika Slovenija v letu 2021 praznuje tridesetletnico razglasitve samostojnosti in neodvisnosti. Čeprav je njena odločitev temeljila na rezultatih plebiscita in cele vrste demokratično sprejetih odločitev za odhod iz Jugoslavije po legalni poti, je že leto pred aktom osamosvojitve marsikomu postalo jasno, da bo morala Slovenija politične odločitve podpreti tudi z ukrepi na varnostnem in obrambnem področju. Okrogla miza bo obudila spomin na organizacijo, priprave in delovanje organizacij, ki so odigrale ključno vlogo v desetdnevni osamosvojitvi vojni junija in julija 1991. Mednje uvrščamo najpomembnejše organizacije nacionalnovarnostnega sistema sodobne službe, in sicer policijo, oborožene sile, obveščevalno-varnostno službo in civilno zaščito. Predstavniki milice (policije), Teritorialne obrambe, Varnostno-informativne službe in Civilne zaščite/obrambe iz tistega časa bodo predstavili svoje retrospektivne poglede na delovanje njihovih organizacij v času pred, med in po

koncu vojne ter podali oceno, kakšne izkušnje tistih časov so bile položene v zibelko nastajajočega nacionalnovarnostnega sistema samostojne države Slovenije.

Ključne besede: osamosvojitvena vojna, milica/policija, Teritorialna obramba, Varnostno-informativna služba, Civilna zaščita, civilna obramba

O razpravljavcih:

Andrej Sotlar, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; pripadnik Teritorialne obrambe RS v času osamosvojitvene vojne v Sloveniji; e-pošta: andrej.sotlar@fvv.uni-mb.si

Mihael Brejc, direktor Varnostno-informativne službe MNZ v času osamosvojitvene vojne v Sloveniji; e-pošta: mihael.brejc@gmail.com

Milivoj Dolščak, načelnik Oddelka za Civilno zaščito v Ljubljani in poveljnik Mestnega štaba Civilne zaščite v času osamosvojitvene vojne v Sloveniji; e-pošta: milivoj.dolscak@t-2.si

Janez Slapar, načelnik Republiškega štaba Teritorialne obrambe RS v času osamosvojitvene vojne v Sloveniji; e-pošta: janez.slapar@yahoo.com

Boris Žnidarič, namestnik poveljnika milice (uniformirane policije) MNZ v času osamosvojitvene vojne v Sloveniji

Okrogla miza »V skupnost usmerjeno policijsko delo – proklamirana vodilna dejavnost slovenske policije ali mit?«

MODERATOR: GORAZD MEŠKO

RAZPRAVLJAVCI: DARKO ANŽELJ, TATJANA BOBNAR, DAMIR IVANČIČ,
BRANKO LOBNIKAR, MARIJA MIKULAN, PETER MISJA IN MAJA MODIČ

Razpravljavci bodo na okrogli mizi razpravljali o filozofskih (vrednote, usmeritve, pomen za družbo), strateških (umestitev v strateške varnostne dokumente, določanje prioritet, uskladitev z drugimi članicami EU), taktičnih (taktika in metode dela v praksi policijske dejavnosti) in organizacijskih (centralizacija, decentralizacija, usposabljanje in koordinacija) perspektivah policijskega dela, usmerjenega v skupnosti. Leta 2013 je slovenska policija sprejela Strategijo v skupnost usmerjenega policijskega dela, ki vsebuje sporočilo, da vsi policisti prispevajo k tej policijski dejavnosti. Izhajajoč iz te strategije se pojavljajo dileme glede generalističnega in specialističnega pogleda na izvajanje v skupnost usmerjenega policijskega dela in razmerij med v skupnost usmerjenim policijskim delom in drugimi policijskimi dejavnostmi. Meško in Lobnikar (2005) sta v prispevku z naslovom *Policijsko delo v*

skupnosti: razumevanje uvoženih idej, njihova kontekstualizacija in implementacija opozorila, da je prenos idej o policijski dejavnosti z zahoda doživel različne oblike razvoja in dejavnosti, ki se poimenujejo z istim imenom, vendar ti vsebinsko pomenijo različne oblike družbenonadzorstvenih praks, zato obstaja možnost, da se kot v skupnost usmerjeno policijsko delo predstavlja celotna paleta policijske dejavnosti, ki jo je možno poimenovati širše – policijska dejavnost v demokratični družbi, temelječa na ideji varovati in služiti ljudem (ang. *protect and serve*). Tudi dokument EUCPN iz leta 2018 priča o tem, da v Evropi ni enotnega pojmovanja v skupnost usmerjenega policijskega dela in da gre v večini primerov za modifikacije policijskega dela v skupnosti, ki izvira iz ZDA. Razprava bo služila pripravi 7. Nacionalne konference o varnosti v lokalnih skupnostih in pripravi prispevkov, ki bodo opredelili v skupnost usmerjeno policijsko delo z vseh potrebnih perspektiv – od najširše – družbene do nacionalnih strategij, prevladujočih modalitet policijske dejavnosti in konkretnih primerov organizacije in izvedbe v skupnost usmerjenega policijskega dela v skupnosti. Pomemben vidik je tudi vidik prebivalcev, ki ne prepoznavajo v skupnost usmerjenega policijskega dela, ampak bolj razumejo idejo o profesionalnem policijskem delu, ki poleg izvajanja zakonov vsebuje tudi elemente legitimnosti in pravičnosti v policijskih postopkih. Predstavljen bo tudi pogled predstavnikov lokalne samouprave na sodelovanje občin s policijo.

Ključne besede: policija, policijska dejavnost, skupnost, razprava, Slovenija

O razpravljalcih:

Darko Anželj, Generalna policijska uprava, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: darko.anzelj@policija.si

Tatjana Bobnar, Generalna policijska uprava, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: tatjana.bobnar@policija.si

Damir Ivančič, Generalna policijska uprava, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: damir.ivancic@policija.si

Branko Lobnikar, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: branko.lobnikar@fvv.uni-mb.si

Gorazd Meško, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: gorazd.mesko@fvv.uni-mb.si

Marija Mikulan, Generalna policijska uprava, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: marija.mikulan@policija.si

Peter Misja, župan Podčetrška in predsednik Skupnosti občin Slovenija; e-pošta: zupan@podcetrtek.si

Maja Modic, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: maja.modic@fvv.uni-mb.si

Okrogla miza »Stroga razmejitve ali razvoj soodvisnosti delovanja zasebnovarnostnih subjektov in javne policijske dejavnosti v Sloveniji«

MODERATOR: KAJA PRISLAN

RAZPRAVLJAVCI: ANDREJ SOTLAR, MIHA DVOJMOČ, MIROSLAV ŽABERL IN
BRANKO LOBNIKAR

Na Fakulteti za varnostne vede smo v okviru Ciljnega raziskovalnega projekta »Primerjava ureditev dejavnosti zasebnovarnostnih subjektov v Sloveniji in državah članicah EU« analizirali, kako se nedržavni (zasebni) del policijske dejavnosti umešča v nacionalnovarnostne sisteme oziroma kakšna je ali bi lahko bila vloga zasebnega varovanja in detektivske dejavnosti v varnostnih situacijah javnega interesa, še posebej v kriznih razmerah. Zanimalo nas je, kako so zasebni varnostni subjekti regulirani z vidika dela na kriznih žariščih v okviru misij pod okriljem mednarodnih subjektov oz. organizacij (EU, NATO, OZN), v okviru tega pa smo proučevali pooblastila oziroma naloge, ki jih imajo tovrstni subjekti na tem področju. Za potrebe primerjalnega pogleda smo poleg Slovenije analizirali ureditev v nekaterih

drugih državah, kot so Estonija, Hrvaška, Irska, Madžarska, Malta, Španija in Švedska. Na okrogli mizi bo potekala razprava o naslednjih vsebinah:

- a. Vpetost zasebnovarnostnega sektorja v sistem nacionalne varnosti ter izzivi razmejitev pristojnosti med državno in zasebno policijsko dejavnostjo.
- b. Mednarodna primerjava slovenske ureditve z izbranimi analiziranimi tujimi praksami, tudi z vidika preučitve možnosti in ovire pri delovanju slovenskih zasebnovarnostnih podjetij in detektivov v drugih državah članicah EU.
- c. Novi izzivi, ki jih na tem področju producirajo krizne razmere, kot je primer množičnih migracij in odzivanja na razvoj epidemije zaradi bolezni covid-19 – z vidika preučitve zakonodaje, ki razmejuje pristojnosti državne in zasebne policije ter ugotovitve možnosti prenosa pooblastil z državne policije na zasebne subjekte s poudarkom na predstavitvi ovir, ki se pri tem pojavljajo.
- d. Razmislek o potrebi systemskega nadzora tudi nad zasebno policijsko dejavnostjo, še posebej v situaciji, ko le-ta prevzema naloge javnih policijskih organizacij (na primer občinskega redarstva ali policije).

O razpravljavcih:

Kaja Prislan, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: kaja.prislan@fvv.uni-mb.si

Andrej Sotlar, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: andrej.sotlar@fvv.uni-mb.si

Miha Dvojmoč, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: miha.dvojmoc@fvv.uni-mb.si

Miroslav Žaberl, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: miroslav.zaberl@fvv.uni-mb.si

Branko Lobnikar, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: branko.lobnikar@fvv.uni-mb.si

Okrogla miza »Neprimerne prakse v zdravstvu«

MODERATOR: BOJAN DOBOVŠEK

RAZPRAVLJAVCI: ALEŠ BEHRAM, MIRJAN HREN IN DRAGAN KOVAČIĆ

Slovenski in tuj medijski prostor popolnjujejo zgodbe o vprašljivem vedenju in delovanju zaposlenih v zdravstvu. Med drugim se omenjajo favorizirane in neupravičene prednostne obravnave oseb, preusmerjanje pacientov v zasebne ordinacije ter različne oblike korupcije. Določeno koruptivno vedenje, predvsem med zdravniki in proizvajalci oziroma zastopniki farmacevtskih podjetij ali proizvajalci medicinskih produktov je zamaskirano s pretvezo zakonitega sodelovanja (npr. v obliki plačanih izobraževanj, plačanih potovanj, promocijskih daril ipd.), kar otežuje odkrivanje in pregon takega vedenja. Vsa omenjena problematika je ojačana v času povečane obremenjenosti zdravstvenega sektorja zaradi pandemije Sars-CoV-2.

Namen okrogle mize je osvetliti stanje pojavnosti tovrstnih praks v slovenskem prostoru, izpostaviti najpogostejše pojavne oblike in nakazati morebitne rešitve. Razpravljavcem okrogle mize bodo predstavljeni tudi preliminarni rezultati projekta FENIKS, katerega cilj je izdelati protokol za ustrezno delovanje tandema med zdravstvenim osebjem in ponudniki oziroma zastopniki medicinskih ter

farmacevtskih produktov. Sekundarni cilj projekta je tudi ponuditi rešitve za omejevanje drugih pojavnih oblik vprašljivega vedenja zaposlenih v zdravstvu. Razpravljavci okrogle mize bodo izmenjali izkušnje, mnenja in stališča v zvezi s pojavnostjo omenjenega vedenja kot tudi komentirali osnutke predlaganih rešitev.

Ključne besede: korupcija, zdravstvo, neformalne prakse, farmacevtski sektor, projekt FENIKS

O razpravljavcih:

Bojan Dobovšek, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: bojan.dobovsek@fvv.uni-mb.si

Aleš Behram, Indago, d. o. o., Zagreb, Hrvaška; e-pošta: ales@indago-consulting.hr

Mirjan Hren, Komisija za preprečevanje korupcije, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: mirjan.hren@kpk-rs.si

Dragan Kovačić, Splošna bolnišnica Celje, Kardiološki oddelek, Celje, Slovenija

Okrogla miza »Učinkovitost sistemskega nadzora nad policijo na področju spoštovanja človekovih pravic ter zakonskih in strokovnih standardov policijskega dela – predstavitev zaključnega poročila ciljnega raziskovalnega projekta V5-1942«

MODERATOR: BENJAMIN FLANDER

RAZPRAVLJAVCI: MAJA MODIC, BRANKO LOBNIKAR IN BOJAN TIČAR

Člani projektne skupine predstavljajo ključne ugotovitve iz zaključnega poročila ciljnega raziskovalnega projekta V5-1942 »Učinkovitost sistemskega nadzora nad policijo na področju spoštovanja človekovih pravic ter zakonskih in strokovnih standardov policijskega dela«. Zaradi obsežnosti in kompleksnosti področja nadzora

nad policijo smo raziskavo omejili na tiste segmente sistema nadzora, ki so bili kot prioritetni opredeljeni v razpisnem gradivu projekta, samoiniciativno pa smo jo razširili tudi na izbrana področja zunanjega nadzora. V raziskavo so bili tako poleg sistemskega nadzora nad policijo, ki se izvaja v okviru Ministrstva za notranje zadeve, pritožbenega mehanizma zoper policijo in notranjega nadzora v policiji vključeni še štirje zunanji nadzorniki, in sicer Varuh človekovih pravic, Informacijski pooblaščenec, Računsko sodišče in Pravno-informacijski center nevladnih organizacij. Opravili smo tudi pregled organizacije in nadzora policije v Italiji, Franciji, Hrvaški in Kanadi, s čimer smo želeli raziskovano področje osvetliti tudi s primerjalnega vidika.

Različne oblike nadzora nad policijo, ki se v Sloveniji razvijajo od nastanka samostojne in neodvisne države, vključujejo z vidika nadzorovalcev in njihovih različnih pristojnosti raznolike nadzorstvene procese, ki so jim po eni strani podvrženi policisti in policijski vodje pri opravljanju njihovega dela, po drugi strani pa tudi policija kot struktura in organizacija. Nadzor se v prvi vrsti, vendar ne izključno, izvaja nad spoštovanjem človekovih pravic in zakonitosti izvajanja policijskih nalog in pooblastil, pri internem in sistemskem resornem nadzoru pa tudi strokovnih in etičnih standardov policijskega dela ter strokovne usposobljenosti in delovne uspešnosti. V projektni skupini ocenjujemo, da veljavni sistem nadzora nad policijo kot celota in v posameznih segmentih – sam na sebi in v primerjavi s sistemi v nekaterih drugih državah – zagotavlja relativno vzdržen in učinkovit nadzor, analiza pa je razkrila tudi nekatere pomanjkljivosti in možnosti oziroma priložnosti za izboljšave, ki jih bomo predstavili v okviru sekcije. Z analizo in predlogi, ki smo jih oblikovali, želimo prispevati k večji transparentnosti, učinkovitosti in legitimnosti obstoječe systemske ureditve in posameznih področij nadzora, ki so bila vključena v raziskavo, pa tudi k iskanju alternativ in novih pristopov k zagotavljanju nadzora nad policijo, ki jih narekujejo načela in standardi vladavine prava in demokracije.

Ključne besede: policija, policijska dejavnost, človekove pravice, nadzor nad delom policije, Slovenija

O razpravljavcih:

Benjamin Flander, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: benjamin.flander@fvv.uni-mb.si

Maja Modic, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: maja.modic@fvv.uni-mb.si

Branko Lobnikar, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: branko.lobnikar@fvv.uni-mb.si

Bojan Tičar, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija; e-pošta: bojan.ticar@fvv.uni-mb.si

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

POVZETKI PRISPEVKOV

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

VPLIV MEDIJEV NA SEKUNDARNO VIKTIMIZACIJO

MEGI AHAC IN TINKARA PAVŠIČ MREVLJE

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: meg.ahac@student.um.si, tinkara.pavsicmrevlje@fvv.uni-mb.si

Povzetek Primarna viktimizacija je neposredni rezultat kaznivega dejanja, sekundarna viktimizacija pa se zgodi zaradi naknadnega odziva institucij in posameznikov do žrtve. V to področje spada nepriznavanje, neobčutljiv in neprofesionalen način dostopa do žrtve, kakršna koli diskriminacija in podobno (Federal public service home affairs, 2016). Lahko jo povzroča sam izpraševalec, lahko jo povzročajo starši nad otrokom, lahko pa jo povzročajo tudi mediji, ki na vsak način želijo »zanimivo« zgodbo (Tandon, 2007). V prispevku podrobneje opredelimo sekundarno viktimizacijo, ki jo izvajajo mediji: kako jo mediji lahko povzročajo in kakšne so posledice ob pojavu le-te. Prispevek zaključujemo s predstavitvijo analize člankov za leto 2019. Analiza treh slovenskih portalov svet24.si, RTVSLO.si in slovenskenovice.si je pokazala, da več kot polovica člankov v letu 2019 na vseh treh portalih krši etični kodeks po vsaj enem merilu.

Ključne besede:

viktimizacija,
sekundarna
viktimizacija,
mediji,
slovenski
portali,
žrtve

IZZIVI PROJEKTA HOPE – INICIATIVA CELOSTNEGA PREPREČEVANJA RADIKALIZACIJE

EMANUEL BANUTAI IN DANIJELA MRHAR PRELIČ

Ministrstvo za pravosodje, Uprava RS za probacijo, Ljubljana, Slovenija
E-naslov: emanuel.banutai@gov.si, danijela.mrhar-prelic@gov.si

Povzetek Razvijajoči se trendi radikalizacije, ki vodijo do terorizma in nasilnega ekstremizma, terjajo izboljšane odzive kazenskega pregona v evropskem prostoru. Procesu radikalizacije in novačenja je še posebej izpostavljeno zaporsko okolje. Pri odkrivanju in ukvarjanju s tovrstno problematiko imajo ključno vlogo praktiki celotnega kazenskega pravosodja, vsi vključno s sodniki, tožilci, zaporskim in probacijskim osebjem morajo bolje razumeti ključne procese v tem kontekstu. Bistveno pri tem je ustrezno usposabljanje in izobraževanje strokovnega kadra, ki presega nacionalne okvirje in krepi potrebo po mednarodnem sodelovanju ter izmenjavi dobrih izkušenj in praks. S tovrstnimi izzivi se sooča projekt HOPE »HOListic radicalisation Prevention initiative«, ki si s pomočjo celostnega pristopa prizadeva ustvariti mrežo, ki bo podpirala stalno usposabljanje, izmenjavo informacij in znanja v tem delu Evrope, nekakšno evropsko učno središče o radikalizaciji. Avtorja v prispevku predstavita ključne cilje večletnega projekta in predvidene aktivnosti, ki bodo potekali v regiji JV Evrope (Romunija, Bolgarija, Srbija in Slovenija) ter pri partnerskih organizacijah širom Evrope (Portugalska, Španija, Italija in Norveška). Mreža organizacij iz raziskovalnega, akademskega, zaporskega in probacijskega okolja bi lahko izvajala preventivne ukrepe v procesu radikalizacije, pa tudi izboljšala proces prehoda med zaporskim in/ali probacijskimi okoljem ter lokalno skupnostjo za tiste, ki so vključeni v proces radikalizacije.

Ključne besede:

radikalizacija,
terorizem,
nasilni
ekstremizem,
projekt
HOPE,
usposabljanje in
izobraževanje,
probacija,
zaporski
sistem, kazensko
pravosodje,
JV
Evropa,
Balkan

TRAVMATSKI STRES PRI PROSTOVOLJNIH GASILCIH GASILSKE ZVEZE MARIBOR

TIMI BERGHAUS,¹ TINKARA PAVŠIČ MREVLJE² IN
MATEVŽ BREN²

¹ E-pošta: timi.berghaus@outlook.com

² Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

E-pošta: tinkara.pavsicmrevlje@fvv.uni-mb.si, matevz.bren@fvv.uni-mb.si

Povzetek V prispevku se bomo dotaknili teme travmatskega stresa v gasilstvu. Poudarek je na psihološki pomoči prostovoljnim gasilcem: kako je organizirana, kako deluje in poteka aktiviranje enote psihološke pomoči. Prikazali bomo statistiko števila in vrst intervencij od leta 2009 do leta 2019 ter ugotovitve empirične raziskave med prostovoljnimi gasilci gasilske zveze Maribor. Slednje kažejo, da ni statistično značilne povezanosti med številom intervencij in pogostostjo srečanj z dogodki, ki vključujejo travmatski stres. Lahko pa trdimo, da je gasilsko delo za gasilce v določenih primerih zelo stresno oziroma travmatsko. Pokazalo se je, da je zelo stresno delo z osebo s posebej hudimi telesnimi poškodbami, delo s poškodovano/preminulo šibkejšo osebo, poškodba gasilca na intervenciji, delo s poškodovanim/preminulim otrokom, delo s poškodovanim/preminulim mladostnikom, delo s poškodovano/preminulo nosečnico, smrt gasilca na intervenciji, poškodba ali smrt znanca/prijatelja/družinskega člana na kraju intervencije. Od udeležencev raziskave nihče ni poiskal strokovne psihološke pomoči. Skrb vzbujajoč je podatek, da kar polovica udeležencev trdi, da prostovoljni gasilci nimajo organizirane strokovne psihološke pomoči. Psihološka pomoč je namreč od države zelo dobro organizirana, zanjo pa prostovoljni gasilci v veliki meri sploh ne vedo. Zaradi manjše zainteresiranosti za sodelovanje v raziskavi žal vzorčenje ni verjetnostno in rezultatov naše raziskave ne moremo brez zadržkov posploševati na populacijo.

Ključne besede:

stres,
psihološka
travma,
prostovoljni
gasilci,
intervencija,
psihološka
pomoč

POLICIJSKI POSTOPKI Z OSEBAMI Z MOTNJAMI AVTISTIČNEGA SPEKTRA

MATEJ BERGLEZ

Policijska uprava Nova Gorica, Policijska postaja Nova Gorica, Nova Gorica, Slovenija
E-pošta: berglez.matej@gmail.com

Povzetek Zaradi vse večje pojavnosti motenj avtističnega spektra (MAS) pri ljudeh je verjetnost, da bodo policisti v postopku imeli osebo z MAS, velika, obravnava slednjih pa je lahko zelo problematična. Zaradi vseh značilnosti, ki jih imajo ljudje z motnjami avtističnega spektra, se pogosto zgodi, da se takšni posamezniki znajdejo v kazenskem postopku, bodisi kot žrtve, priče ali osumljenci. Pogosto se posamezniki z avtizmom ne zavedajo, da je njihovo vedenje v družbi nesprejemljivo in je lahko celo kaznivo. Ker so ljudje z MAS tarče zbadanja, posmehovanja in zastraševanja v šolah in skupnostih, se večina fizičnih napadov zgodi ravno tam. Nadlegovanje posameznikov je velikokrat vzrok za nasilna dejanja (Debbaudt, 2002). V nekaterih državah že sledijo izdelanim smernicam, v Republiki Sloveniji pa še ni primernega izobraževanja in usposabljanja policistov za izvajanje policijskih postopkov, ki so prirejani za delo z avtističnimi osebami. V sodelovanju z organizacijami s strokovnjaki na področju avtizma, uveljavljanjem dobre prakse iz tujine in postopnim uveljavljanjem izobraževanja in usposabljanja v policiji, bi policisti lažje prepoznali in vodili policijske postopke. Namen prispevka je predstaviti motnje avtističnega spektra in njihov vpliv na policijsko delo ter podati pregled priporočil strokovnjakov za osebami z MAS prijaznejše in varnejše delo policistov.

Ključne besede:

policija,
policijski
postopki,
avtizem,
motnje
avtističnega
spektra,
policijska
pooblastila

MULTISENZORNI PROSTOR IN VKLJUČEVANJE PRISELJENCEV V LOKALNO OKOLJE

EVA BERTOK,^{1,2} ALEŠ BUČAR RUČMAN¹ IN
DANIJELA FRANGEŽ¹

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: eva.bertok@fvv.uni-mb.si, ales.bucar@fvv.uni-mb.si,
danijela.frangez@fvv.uni-mb.si

² Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta, Inštitut za kriminologijo, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: eva.bertok@fvv.uni-mb.si

Povzetek V okviru projekta Erasmus+ KA3 Digital Skills for Integration and Active Citizenship (DISC) na Fakulteti za varnostne vede preučujemo uporabnost multisenzornega prostora pri vključevanju mladostnikov prve in druge generacije priseljencev v lokalno okolje. V prispevku predstavljamo multisenzorni prostor, ki so ga na Laurea University of Applied Sciences ustvarili leta 2007. To je preprosto spremenljiv prostor, kjer različni elementi aktivirajo vseh pet čutil. Prostor je mogoče uporabiti kot navdihujoče učno okolje in tudi kot stičišče ljudi. Z multisenzornimi materiali se vzbujajo misli in spomini, ki navdihujejo dialog med obiskovalci. Slednji se lahko sprostijo v prijetnem vzdušju, se vrnejo v svojo preteklost ali raziskujejo novo okolje. Prostor na različne načine spodbuja dobro počutje. V njem se lahko organizirajo dejavnosti, ki priseljenecem omogočajo predstavitev svoje zgodbe in jim pomagajo pri vključevanju v lokalno okolje. Multisenzorni prostor je mogoče spremeniti tako, da ustreza potrebam različnih skupnosti, združenj, šol, knjižnic, skupin in posameznikov.

Ključne besede:

multisenzorni
prostor,
DISC,
vključevanje
priseljencev,
učenje
digitalnih
veščin,
delavnice

DIGITALNO PRIPOVEDOVANJE ZGODB IN OZAVEŠČANJE

EVA BERTOK^{1,2} IN DANIJELA FRANGEŽ²

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: eva.bertok@fvv.uni-mb.si, ales.bucar@fvv.uni-mb.si,
daniijela.frangez@fvv.uni-mb.si

² Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta, Inštitut za kriminologijo, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: eva.bertok@fvv.uni-mb.si

Povzetek Zgodbe igrajo temeljno vlogo v človeški kulturi in prenašajo vrednote ter znanje. Digitalno pripovedovanje zgodb je novejša oblika pripovedovanja, ki se je pojavila s prihodom dostopnih tehnik medijske produkcije, strojne in programske opreme. Prav ta tehnološki razvoj, skupaj z razvojem navidezne in razširjene resničnosti nam lahko služi kot pedagoški premik, kot dodaten motivator te spremembe pa lahko jemljemo trenutno pandemijo, ki je onemogočila poučevanje v živo. V prispevku predstavljamo reflektivno pripovedovanje zgodb v širšem smislu digitalne zgodbe kot orodja, ki je že bilo uporabljeno za ozaveščanje glede tem, kot so rasizem, migranti, podnebne spremembe, pa tudi za ozaveščanje o nasilju. K pripovedovanju zgodb bomo dodali multisenzorno dimenzijo, s katero lahko obogatimo uporabniško izkušnjo in zaznavanje, saj uporaba dodatnih senzornih spodbud koristi učnemu procesu v kibernetnem prostoru.

Ključne besede:

digitalno
pripovedovanje
zgodb,
ozaveščanje,
multisenzorni
prostor,
poučevanje
v živo,
kibernetni
prostor

SAMOMORI V SLOVENSKE POLICIJI IN ORGANIZACIJSKI IZZIVI V POLICIJI

BRUNO BLAŽINA

Policija, Generalna policijska uprava, Uprava kriminalistične policije, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: bruno.blazina@gmail.com

Povzetek Pri analizi stanja na področju samomorov v slovenski policiji smo ugotovili, da je v splošni populaciji Slovenije količnik samomorilnosti v rahlem upadanju, ki traja vse od osamosvojitve države do danes. Enakemu trendu statistično sledi tudi količnik samomorilnosti v slovenski policiji. Kljub temu je skrb vzbujajoč visok količnik samomorilnosti v letih 2018 in 2019 ter podatke o številu samomorov v slovenski policiji v zadnjih desetih mesecih leta 2020. Zaradi odsotnosti uradnih podatkov policije smo podatke o številčnosti samomora od 2017 do 2020 pridobili od Sindikata policistov Slovenije. Glede na opravljeno analizo stanja predlagamo vzpostavitev t. i. »registra samomorov« v slovenski policiji in koordinacijskega telesa, ki bi na podlagi ustrezne pravne podlage lahko spremljal gibanje samomorov v policiji ter izvajal ali vodstvu policije predlagal učinkovitejše izvajanje preventivnih in kurativnih ukrepov za zaščito policistov. Predlagali smo tudi dejavnejšo in učinkovitejšo vlogo policijskih sindikatov pri odpravljanju in upravljanju s problematiko, ki se v policiji odraža v obliki stresa, hudih stisk, samomorilne ogroženosti, še posebej v primerih, ko je ogroženo zdravje in življenje policista.

Ključne besede:

samomor,
slovenska
policija,
policijski
sindikati,
register
samomorov

SPOLNO NADLEGOVANJE NA OBMOČJIH NOČNEGA ŽIVLJENJA V SLOVENIJI – PILOTSKA ŠTUDIJA

TINKARA BULOVEC IN KATJA EMAN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

E-pošta: tinkara.bulovec@fvv.uni-mb.si, katja.eman@fvv.uni-mb.si

Povzetek Obiskovanje zabav, klubov in lokalov predstavlja pomembno prostočasno dejavnost predvsem mladih, ki lahko predstavlja določena tveganja povezana z različnimi oblikami nasilja, tudi spolnega nadlegovanja. Namen prispevka je predstavitev ugotovitev preliminarne raziskave o pojavnosti spolnega nadlegovanja na območjih nočnega življenja v Sloveniji, v kateri je sodelovalo 412 posameznikov. Analiza je pokazala, da se v nočnem življenju udeležuje 92,2 % vprašanih, najpogosteje v Ljubljani (75,5 %). Kar 81,3 % vprašanih je na območjih nočnega življenja opazilo vedenja, ki jih opredeljujejo kot verbalno, neverbalno ali fizično spolno nadlegovanje. Prav tako je 62,8 % vprašanih navedlo, da so bili sami na območjih nočnega življenja žrtve spolnega nadlegovanja. Spolno nadlegovanje se je najpogosteje kazalo kot nedobrodošlo osvajanje, neželen fizični stik, pohotno gledanje ter neprimerni komentarji o videzu ali postavi. Nadlegovani so za dogodek najpogosteje povedali navzočemu prijatelju, le 1,5 % pa jih je dogodek prijavilo policiji. Razlogi neprijave so varirali od strahu, samoobtoževanja, sramu do uživanja alkohola ali drog v času dogodka. Kot razlog neprijave navajajo tudi, da dogodek ni bil dovolj resen, da so obvladovali situacijo kot tudi, da je tovrstno vedenje na območjih zabave dojeto kot sprejemljivo. V zaključku avtorici razpravljata o možnih rešitvah, ki bi pripomogle k varnejšemu udeleževanju v nočnem življenju.

Ključne besede:

spolno
nadlegovanje,
nočno
življenje,
toleranca,
neprijave,
Slovenija

SPOLNO NASILJE IN NADLEGOVANJE NA OBMOČJIH NOČNEGA ŽIVLJENJA – SISTEMATIČNI PREGLED LITERATURE

TINKARA BULOVEC IN KATJA EMAN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

E-pošta: tinkara.bulovec@fvv.uni-mb.si, katja.eman@fvv.uni-mb.si

Povzetek Namen prispevka je prikazati pogostost, žrtve in storilce spolnega nasilja ter nadlegovanja na območjih nočnega življenja. Sistematični pregled je bil opravljen za obdobje po letu 2010 v akademskih bibliografskih zbirkah Web of Science in Scopus. Dodatno smo po metodi snežne kepe dodali šest del in tako v končno analizo vključili 19 prispevkov. Pri analizi prispevkov s programom MaxQDA 2020 smo ugotovili, da so bili najpogosteje uporabljeni izrazi: spolno, ženske, moški, alkohol, napad/nasilje, nasilje in nadlegovanje (ang. *sexual, women, men, alcohol, aggression, violence ter harassment*). Analiza prispevkov pokaže, da so storilci spolnega nasilja kot tudi spolnega nadlegovanja na območjih nočnega življenja v večini moški, kljub temu pa redko poročanje kaže, da so storilke tovrstnih dejanj tudi ženske. Izpostavljamo, da so tudi zaposleni na območjih nočnega življenja lahko izpostavljeni spolnemu nadlegovanju in nasilju tako sodelavcev in nadrejenih kot tudi obiskovalcev. Opazimo lahko, da ima velik vpliv na pojav spolnega nasilja in nadlegovanja na območjih nočnega življenja prisotnost in uživanje alkohola. Spolno nasilje in nadlegovanje na območjih nočnega življenja je dokaj neraziskano, čeprav se, kot ugotavljajo analizirane študije, (v večji ali manjši meri) pojavlja praktično na vseh območjih nočnega življenja. Ugotovitve pričujočega prispevka nudijo osnovo za nadaljnje, podrobnejše raziskovanje obravnavane tematike.

Ključne besede:

spolno
nasilje in
nadlegovanje,
nočno
življenje,
žrtve,
storilci,
sistematični
pregled
literature

UČINKOVITOST PRAVNIH SREDSTEV V SLOVENSKEM ZAPORSKEM SISTEMU

LANA CVIKL

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: lana.cvikl@fvv.uni-mb.si

Povzetek Namen prispevka je na zgoščen način predstaviti, katera pravna sredstva so v Sloveniji na voljo zaprtim osebam v primeru kršenja njihovih človekovih pravic med prestajanjem zaporne kazni, ovrednotiti učinkovitost teh pravnih sredstev in izhodišča za njihovo izboljšanje. Slovenska zakonodaja sicer zagotavlja pravna sredstva za uveljavljanje pravic med prestajanjem kazni zapora, vendar se ta v praksi ne izkažejo kot dovolj učinkovita. ESČP je leta 2011 v pilotnih sodbah Štruel in drugi ter Mandić in Jović poleg kršitve 3. člena (zaradi neustreznih bivalnih razmer, nastalih ob prezasedenosti ZPKZ Ljubljana) ugotovilo tudi kršitev 13. člena in Sloveniji naložilo celovito reformo pravnih sredstev, ki jih imajo na voljo zaprte osebe. Obsodbi je sledila novela ZIKS-1F, v veljavi od avgusta 2015, ki je besedilo določbe 83. člena precej dopolnila, iz obrazložitve zakona pa izhaja, da »gre za učinkovit instrument, ki naj bi zagotavljal hiter odziv na neprimerne pogoje prestajanja kazni«. Ključno vprašanje se nanaša na obseg pravic, ki jih je mogoče varovati s tem pravnim sredstvom. Ambicija zagotoviti učinkovito pravno sredstvo, vendar le za primer najhujših kršitev, je preskromna, ne zadošča za izpolnitev zaveze, sprejete s podpisom Konvencije – zagotoviti domače pravno sredstvo, ki zapornikom omogoča odločitev o zahtevku in popravo kršitev vseh konvencijskih pravic.

Ključne besede:

učinkovitost pravnih sredstev, kršitve pravic zapornikov, sodna praksa ESČP, uveljavljanje in varstvo pravic obsojencev, 83. člen ZIKS-1, novela ZIKS-1F

KRIMINALITETA ZOPER VODO IN POLICIJSKA DEJAVNOST

KATJA EMAN IN GORAZD MEŠKO

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: katja.eman@fvv.uni-mb.si, gorazd.mesko@fvv.uni-mb.si

Povzetek Policijska dejavnost je eden od ključnih elementov pri odzivanju na vprašanja kriminalitete zoper vodo. Kriminaliteta zoper vodo vključuje različne vrste kaznivih dejanj (npr. goljufije, korupcija, organizirana kriminaliteta, terorizem) in predstavlja izziv za policijske preiskovalce. Te zločine je težko odkriti, preiskati, preganjati in celo preučevati. V primerih kriminalitete zoper vodo se policija sooča z izzivi pri preiskavah, saj je voda 'živi vir', ki se premika in nenehno spreminja, kar lahko dodobra oteži preiskavo. Za uspešno odzivanje na pojave kriminalitete zoper vodo mora policija uporabiti kombinacijo konvencionalnih in specializiranih oblik policijskega dela. Poleg tega mora policija razmišljati onkraj tradicionalne policijske dejavnosti in več pozornosti nameniti preprečevanju kriminalitete (tj. kombinacija kazenskega pregona, samoregulacije in policijske dejavnosti itd.). Pri kriminaliteti zoper vodo mora policijska dejavnost presežati konvencionalno običajno policijsko delo, saj drugače ne bo uspešna. Zato v prispevku razpravljamo o novih oblikah policijske dejavnosti, kot so v probleme usmerjeno policijsko delo, v skupnost usmerjeno policijsko delo, v obveščevalno dejavnost usmerjeno policijsko delo, v človeka usmerjeno policijsko delo in okoljska forenzična znanost. Večina jih temelji na pristopih k reševanju problemov in partnerstvu z lokalnimi skupnostmi. Menimo, da bi poseben priročnik o ravnanju v primeru kriminalitete zoper vodo policiji omogočil učinkovitejše odzivanje na kriminaliteto zoper vodo.

Ključne besede:

voda,
kriminaliteta
zoper
vodo,
policijska
dejavnost,
v reševanje
problemov
usmerjena
policijska
dejavnost,
Slovenija

KMETJE IN KRIMINALITETA V POMURJU

KATJA EMAN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: katja.eman@fvv.uni-mb.si

Povzetek Pomurje je pokrajina na severovzhodu Slovenije ob reki Muri, ki velja za najbolj kmetijsko regijo v Sloveniji, kar ji omogočajo njene geografske značilnosti, predvsem nižinska razprostranost in lega ob reki Muri in ugodna subpanonska klima. V zadnjem desetletju se kriminološko preučevanje usmerjeno obrača od urbanega v ruralno okolje in opozarja na pojav kriminalitete na podeželju. Pri kriminaliteti na podeželju posebej izstopa kriminaliteta, povezana s kmeti in kmetijami, kamor uvrščamo: tatvine živine, poljščin in drugih kmetijskih proizvodov; vlomi in tatvine iz hiš in gospodarskih poslopij (npr. strojev, opreme, goriva); vandalizem na poljih ali objektih; goljufija (na izdelkih ali hipotekah); požig; kršitve biološke varnosti; nezakonito odlaganje odpadkov; tatvina vode in lesa iz naravnih habitatov; gojenje marihuane ali proizvodnja prepovedanih drog na kmetijskih zemljiščih; zloraba živali in včasih kmečkih delavcev; in nezakonit lov. V prispevku analiziramo pojavne oblike kriminalitete kmetov in kmetij – 'farm crime' in z njimi povezane posebnosti policijskega dela v ruralnih predelih Pomurja. Gre za neraziskane pojave, o katerih tudi statistični podatki niso javno dostopni, zato smo v oktobru 2020 opravili strukturirane intervjuje s komandirji petih policijskih postaj na območju Policijske uprave Murska Sobota. Sledeč smernicam ruralne kriminologije smo rezultate analizirali in interpretirali ter oblikovali predloge za odpravo identificiranih problemov v regiji.

Ključne besede:

kmetije,
kriminaliteta,
podeželje,
ruralna
kriminologija,
Pomurje

O (NE)USTAVNOSTI OMEJITEV GIBANJA MED EPIDEMIJO COVIDA-19

BENJAMIN FLANDER IN JONA KOREN FRIC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: benjamin.flander@fvv.uni-mb.si, jona.koren@student.um.si

Povzetek V prispevku se opredeljujemo do vprašanja (ne)ustavnosti treh izpostavljenih ukrepov za zajezitev epidemije covid-19: prepovedi gibanja med občinami, tako imenovane policijske ure in obvezne nošnje zaščitne maske, ki je (bila) z odloki o ukrepih za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2 prav tako opredeljena kot omejitev gibanja. O prvi omenjeni omejitvi temeljne pravice do svobode gibanja je Ustavno sodišče že razsodilo. V zvezi z drugo je v odločanje sprejelo (najmanj) dve pobudi, ki še čakata na končno (meritorno) odločitev. Glede tretje – tudi o njej bo prej ali slej odločalo sodišče na Beethovnovi – nekateri pravni strokovnjaki menijo, da nima ustrezne zakonske podlage. Slednje po njihovem mnenju velja tudi za prepoved gibanja med občinami in »policijsko uro«, ker naj bi bil 39. člen Zakona o nalezljivih boleznih, ki je zakonska podlaga omenjenih ukrepov, v neskladju z Ustavo. Razmišljanja, ki jih je prvi soavtor predstavil v člankih v Reviji za kriminalistiko in kriminologijo in Sobotni prilogi časnika Delo, so v prispevku nadgrajena s pogledi na nadzor nad spoštovanjem ukrepov za zajezitev epidemije in sankcioniranje kršitev, ki ga izvaja policija.

Ključne besede:

epidemija,
COVID-19,
odloki,
ukrepi,
(ne)ustavnost

EKOLOŠKO KRIMINOLOŠKI DISKURZ O KRIMINOGENOSTI OBOROŽENIH SIL

SILVO GRČAR, KATJA EMAN IN ANDREJ SOTLAR

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

E-pošta: silvo.grcar@gmail.com, katja.eman@fvv.uni-mb.si,

andrej.sotlar@fvv.uni-mb.si

Povzetek Z ekološko kriminološkim diskurzom o kriminogenosti oboroženih sil nadaljujemo s študijo segmentov kriminološke analize mirnodobnih dejavnosti oboroženih sil kot vira ogrožanja okolja. Ugotavljamo, da so dela, ki ekološko kriminaliteto in okoljsko škodo povezujejo s specifičnimi povzročitelji, kot so oborožene sile, redka. Ni mogoče prezreti primerov okoljske škode, ki so jo oborožene sile povzročile v vojaških spopadih. Manj očitna, čeprav z nezanimljivim vplivom, pa je okoljska škoda, ki jo oborožene sile povzročijo v mirnodobnem času. Uvodnemu razmišljanju o kriminogenem potencialu vojaške organizacije in določenih oblikah kriminalitete, ki se pogosto pojavljajo v vojaških organizacijah, sledi umestitev ekološke kriminalitete med kriminaliteto, značilno za vojaške organizacije. Izdelano tipologijo o mirnodobnih dejavnostih oboroženih sil, ki ogrožajo okolje, bomo predstavili na izbranih primerih, v katerih so oborožene sile označene kot povzročitelji ekološke kriminalitete ali okoljske škode. Odgovorili bomo na vprašanje, ali so oborožene sile kot državna institucija lahko povzročitelj ekološke kriminalitete. Pri vprašanju o vzrokih za ekološko kriminaliteto oziroma okoljsko škodo, ki jo povzročijo oborožene sile, bomo nakazali, da je leto mogoče pripisati specifičnemu institucionalno kulturnemu kontekstu, v katerem deluje vojaška organizacija.

Ključne besede:

ekološka
kriminaliteta,
okoljska
škoda,
oborožene
sile,
vojaška
organizacija,
vojaška
kultura

EMPIRIČNI PRISTOPI K NAPOVEDOVANJU INFORMACIJSKOVARNOSTNEGA VEDENJA

ŠPELA GRILC, ANŽE MIHELIC IN KAJA PRISLAN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: spela.grilc@student.um.si, anze.mihelic@fvv.uni-mb.si,
kaja.prislan@fvv.uni-mb.si

Povzetek Pri raziskovanju družboslovnih pojavov se kot ogrodje za napovedovanje človekovega vedenja uporabljajo različni raziskovalni modeli, ki pripomorejo k razumevanju vedenja ljudi tako v zasebnem kot organizacijskem okolju. Na področju informacijske varnosti je bilo do sedaj opravljenih več sistematičnih pregledov literature, kljub temu pa splošen sistematičen pregled modelov, ki se uporabljajo v aktualnih behaviorističnih informacijskovarnostnih raziskavah, še ni bil opravljen. V ta namen smo izvedli dvodelno raziskavo. V prvem delu smo identificirali modele, ki se najpogosteje uporabljajo v raziskovanju vedenja v kontekstu informacijske varnosti. Rezultat tega dela je bil nato uporabljen kot vhodni podatek za sistematični pregled literature, kjer smo ugotavljali, na katerih temah informacijske varnosti so posamezni modeli najpogosteje uporabljeni. Rezultati kažejo, da raziskovalni modeli najpogosteje temeljijo na varnostnomotivacijski teoriji, teoriji načrtovanega vedenja, teoriji sprejemanja novosti, teoriji racionalne izbire, teoriji generalne prevencije in modelu zdravstvenih prepričanj. Modeli so najpogosteje uporabljeni na področjih skladnosti s politiko informacijske varnosti, socialnega inženiringa in samozaščitnega vedenja. Pri tem se raziskave najpogosteje izvajajo na vzorcih zaposlenih in študentov. Teorije so najpogosteje uporabljene fragmentarno, redko pa jih je v raziskavah zaznati kot celoto.

Ključne besede:

informacijska
varnost,
sistematični
pregled
literature,
behavioristični
modeli,
empirični
pristopi,
samozaščitno
vedenje

TRETMA OBSOJENCEV – VIZIJA ALI UTOPIJA?

NASTJA HOLC

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij,
Zavod za prestajanje kazni zapora, Dob pri Mirni, Slovenija
E-pošta: nastja.holc@gov.si

Povzetek Namen prispevka je predstavitev tretmaja obsojencev v Zavodu za prestajanje kazni zapora Dob pri Mirni. Poteka po individualnih, skupinskih in skupnostnih programih, njegov cilj pa je usposabljanje zaprtih oseb za življenje po odpustu in reintegracijo v družbo. Tretma je vse, kar se obsojencu tekom prestajanja kazni zapora dogaja – vsako obravnavanje in ravno tako neobravnavanje. Obravnava obsojencev tekom prestajanja kazni zajema tako področje varnosti kot strokovno obravnavo. Z vsako zaprto osebo kontinuirano dela strokovna delovna skupina zaposlenih, ki zajema pedagoga kot nosilca primera, psihologa, socialnega delavca, predstavnika pravosodnih policistov, delovnega inštruktorja in zdravstveno osebje. Poleg osnovne zavod izvaja tudi specialne obravnave (tako individualne kot skupinske). Obravnava odvisnosti od psihoaktivnih snovi je namenjena posameznikom, ki imajo na tem področju očitne težave. Za storilce kaznivih dejanj zoper spolne nedotakljivosti se izvaja psihološka obravnava v zvezi s storjenim kaznivim dejanjem. Izvaja se tudi obravnava storilcev kaznivih dejanj z elementi nasilja. Ravno tako se izvaja preventivni program obravnave samomorilno ogroženih obsojencev. Celostno delo z zaprtimi osebami vključuje tudi varnostni vidik in varnostno oceno vsakega posameznika. Ključno za kakovostno izvajanje tretmaja je dobro sodelovanje vseh služb in nemoten pretok informacij. Merila za uspešnost tretmaja so različna, eden izmed njih je povratništvo. Kaj storiti, ko uspeha ni?

Ključne besede:

tretma,
zapor,
zaporna
kazen,
zaporški
delavci,
obsojenci

DELO S POVZROČITELJI NASILJA V ZAVODIH ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA

VANJA JAKOPIN

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij,
Zavod za prestajanje kazni zapora, Dob pri Mirni, Slovenija
E-pošta: vanja.jakopin@gmail.com

Povzetek V zaporih se zavedamo potrebe dela z zaprtimi osebami, zato je že pred nekaj leti v sodelovanju z Društvom za nenasilno komunikacijo (DNK) nastal program za delo s povzročitelji nasilja, ki je prirejen za zaprte osebe. Kot izhaja iz podatkov policije, so vplivi omejevalnih ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe z novim koronavirusom, vplivali tudi na porast nasilja v družini, saj je bilo v letu 2020 višje za kar 13 %. Med razloge navajajo dejstvo, da so družine prisiljene preživeti več časa skupaj, povečal se je stres ter razdražljivost storilcev kot tudi povečanega občutka nemoči in nezmožnosti izhoda žrtev. Podobne stiske in položaji se dogajajo tudi v zaporu, ko je ljudem odvzeta osebna svoboda in je zato ključnega pomena, da se zaprte osebe celostno obravnavajo in preprečijo nasilna vedenja.

Ključne besede:

nasilje,
obravnavanje,
zapornik,
ZPKZ,
vedenje

IZBIRA NAČINA UPRAVLJANJA INFORMACIJSKE VARNOSTI V ORGANIZACIJAH: ODLOČITVENI MODEL IN PRIMERI UPORABE

LUKA JELOVČAN, ANŽE MIHELIC IN KAJA PRISLAN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: luka.jelovcan@student.um.si, anze.mihelic@fvv.uni-mb.si,
kaja.prislan@fvv.uni-mb.si

Povzetek Prenos izvajanja informacijskovarnostnih storitev na specializirane zunanje izvajalce je smiselna rešitev za vse organizacije, ki informacijske varnosti ne zmorejo ali ne želijo upravljati same. Ker imata tako zunanji kot notranji način upravljanja informacijske varnosti različne prednosti in slabosti, je nujno, da organizacije sprejmejo utemeljeno odločitev. Analitično-hierarhičen proces (AHP) je metoda, ki se pogosto uporablja v podporo pri odločanju v organizacijah glede notranjega ali zunanjega izvajanja procesov. Ker je priprava AHP odločitvenega modela za posamezno organizacijo dolgotrajen in kompleksen postopek, v literaturi pa tovrstnih modelov za področje informacijske varnosti nismo zasledili, smo za izbiro načina upravljanja informacijske varnosti v organizacijah razvili pristop k odločanju, ki temelji na AHP. Pristop je utemeljen na treh empiričnih raziskavah, s katerimi smo 1) identificirali odločitvene dejavnike, 2) izbrali odločitvene dejavnike in 3) odločitvenim dejavnikom določili prioritete uteži. Predlagan pristop organizacijam omogoča neposredno uporabo in izbiro med notranjim in zunanjim upravljanjem informacijske varnosti z izpolnitvijo vprašalnika, kjer na podlagi obteženih dejavnikov presojujejo, kateri način upravljanja informacijske varnosti je zanje bolj primeren. Predlagan pristop smo empirično testirali na štirih organizacijah, dveh javnih in dveh zasebnih. Rezultati v obliki različnih priporočil nakazujejo na učinkovitost razvitega pristopa.

Ključne besede:

informacijska
varnost,
odločitveni
model,
AHP,
primer
uporabe,
upravljanje,
organizacije

NASILJE NAD STARŠI IN NASILJE NAD STAREJŠIMI: POVEZANOST, PODOBNOSTI IN RAZLIKE

MONIKA KLUN, ALEŠ BUČAR RUČMAN IN
DANIJELA FRANGEŽ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: monika.klun@student.um.si, ales.bucar@fvv.uni-mb.si,
danijela.frangez@fvv.uni-mb.si

Povzetek V prispevku predstavljamo pregled literature o nasilju nad starši in nasilju nad starejšimi. Področji sta povezani, kadar je žrtev starš, star 65 ali več let. Začetki raziskovanja obeh področij segajo v 70. leta, vzporednice pa najdemo tudi v velikem deležu neprijavljenih primerov, oblikah nasilja, dejavnikih tveganja in posledicah. Razlike med področjema so pri povzročiteljih in žrtvah. V primerih nasilja nad starši so povzročitelji otroci in žrtve starši, v primerih nasilja nad starejšimi pa so povzročitelji družinski člani, znanci ali tujci, žrtve pa osebe, stare 65 ali več let. Prispevek predstavlja izhodišče za razprave o možnostih raziskovanja, odkrivanja, preiskovanja, dokazovanja in omejevanja nasilja nad starši ter nasilja nad starejšimi.

Ključne besede:

nasilje nad
starši,
nasilje nad
starejšimi,
povezanost,
podobnosti,
razlike

PREGLED UPORABE VERIŽENJA BLOKOV ZA ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI PODATKOV V PAMETNIH ZDRAVSTVENIH SISTEMIH

ŽIGA KODRIČ, LUKA JELOVČAN IN SIMON VRHOVEC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: ziga.kodric@student.um.si, luka.jelovcan@student.um.si,
simon.vrhovec@fvv.uni-mb.si

Povzetek Zaradi vedno večjega števila naprav v internetu stvari in njihove vedno pogostejše uporabe v zdravstvu se čedalje več pozornosti namenja varnosti in zasebnosti podatkov. Največji problem predstavlja pomanjkanje rešitev, ki bi omogočale hitre in varne analize ter deljenje zbranih podatkov. Kot odgovor se v zadnjih letih intenzivno razvija robno oziroma megleno računalništvo, ki obdelavo in analizo zbranih podatkov prenese na robne naprave. Za potrebe varnosti in zasebnosti podatkov se v literaturi največkrat omenja veriženje blokov. Da bi identificirali konkretne rešitve, ki jih lahko veriženje blokov ponudi pametnemu zdravstvu, smo izvedli sistematični pregled literature. Z analizo člankov iz bibliografskih baz Scopus in Web of Science od leta 2017 naprej smo dobili celovit vpogled v trenutno stanje na področju zagotavljanja varnosti podatkov v zdravstvenih sistemih s pomočjo veriženja blokov. Ugotovili smo, da se veriženje blokov najpogosteje pojavlja v kombinaciji s šifriranjem z uporabo pametnih pogodb in varnostnih ključev, saj so se tovrstne metode izkazale za najbolj učinkovite in hkrati varne. Večina predlaganih rešitev temelji na shranjevanju izračunanih zgoščenih vrednosti v blokih, dejanski podatki pa so v računalniškem oblaku. Do podatkov lahko tako dostopajo samo posamezniki s šifrirnim ključem, ki pa so najpogosteje samo pacienti.

Ključne besede:

veriženje
blokov,
kibernetska
varnost,
robno
računalništvo,
internet
stvari, pametni
zdravstveni
sistemi

4. MEDNARODNA ŠTUDIJA O MLADOLETNIŠKEM PRESTOPNIŠTVU: INTERNATIONAL SELF-REPORT DELINQUENCY (ISR4)

IZA KOKORAVEC IN GORAZD MEŠKO

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: iza.kokoravec@fvv.uni-mb.si, gorazd.mesko@fvv.uni-mb.si

Povzetek V prispevku bomo predstavili 4. mednarodno študijo samonaznanitve prestopništva in viktimizacije med mladostniki (ISR4), v kateri ponovno sodeluje tudi Slovenija v okviru programske skupine Varnost v lokalnih skupnostih. Študija se izvaja med letoma 2020 in 2022 v več kot 50 državah po celem svetu in je četrta svoje vrste. Uvodoma bomo v prispevku postavili teoretični okvir o mladoletniškem prestopništvu in viktimizaciji ter nadaljevali s predstavitvijo ciljev mednarodne študije, vsebino vprašalnika in potekom ter načrtom izvedbe vzorčenja.

Ključne besede:
ISR4,
samonaznanitvena
študija,
mladoletniško
prestopništvo,
mladoletniška
viktimizacija,
Slovenija,
mednarodno
sodelovanje

ENGLISH IN UNIFORM

MOJCA KOMPARA LUKANČIČ^{1, 2, 3}

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: mojca.kompara@um.si

² Univerza v Mariboru, Fakulteta za turizem, Brežice, Slovenija
E-pošta: mojca.kompara@um.si

³ Univerza na Primorskem, Koper, Slovenija
E-pošta: mojca.kompara@um.si

Povzetek Jezik stroke je ključnega pomena pri razvoju posameznega specializiranega področja in prispeva k razvoju specializirane stroke. Kot tak se je jezik stroke razvil šele v poznih sedemdesetih letih, ko je bil leta 1977 organiziran prvi evropski simpozij o jeziku stroke ter v letih 1979 in 1981 z izidom prvih revij jezika stroke. V sedemdesetih sta bili aktivni dve paralelni šoli, in sicer germanska ter anglo-ameriška. Prav anglo-ameriška se je osredinjala na besedilno analizo različnih strokovnih žanrov. V okviru prispevka predstavimo publikacijo z naslovom *English in Uniform*, ki se osredinja na angleški jezik kot jezik stroke in pokriva jezik varstvoslovja in je v slovenskem prostoru prvo tovrstno delo. Delo je namenjeno študentom in učiteljem jezika stroke, prevajalcem ter širši strokovni javnosti, ki je usmerjena k jeziku stroke varstvoslovja, kriminologije, kriminalistike in varnosti. V okviru osmih razdelkov je delo usmerjeno k terminološkim in leksikalnim vprašanjem, slovnicičnemu pregledu, uvodu v ustavo ter nacionalne in mednarodne organizacije, slušatelju nudi tudi uvod v politični sistem Združenih držav Amerike, Velike Britanije, Evropske unije ter Slovenije. Zajema tudi poglavja, ki orišejo človekove pravice in temeljne svoboščine ter korespondenco, in tako omogoča vpogled v jezik stroke.

Ključne besede:

varstvoslovje,
policija,
ustava,
terminologija,
korespondenca,
strokovni
jezik,
angleški
jezik

DOŽIVLJANJE VPLIVA OSEBNEGA POČUTJA PRAVOSODNIH POLICISTOV NA VARNOST V ZAVODU

MIROSLAV LAVRIČ¹ IN META LAVRIČ²

¹ Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora, Celje, Slovenija

E-pošta: cene.lavric@gmail.com

² Univerza na Primorskem, Inštitut Andrej Marušič, Slovenski center za raziskovanje samomora, Koper, Slovenija

E-pošta: meta.lavric@iam.upr.si

Povzetek Pravosodni policisti svoje delo opravljajo v zavodih za prestajanje kazni zapora in v prevzgojnem domu, njihovo delo pa zajema predvsem skrb za varnost, red in disciplino v varovanih objektih – zaporih. Raziskave na področju zaporskega sistema se osredotočajo pretežno na razmere, občutja in doživljanja zaprtih oseb, malo pa je raziskav, ki se osredotočajo na zaposlene v zaporih, čeprav gre za delovno okolje, ki je nestabilno, negotovo, nevarno in visoko psiho-fizično zahtevno. V pričujočem prispevku raziskujemo in predstavljamo doživljanje vpliva osebnega počutja in osebnih tisk pravosodnih policistov na varnost v zavodu, pri čemer se osredotočamo na doživljanje pomena ločevanja zasebnega in poklicnega življenja pri pravosodnih policistih, osebne stiske, ki izvirajo iz tega, ter doživljanje vpliva osebnih tisk na delo z zaprtimi osebami in na varnost v zavodu. Pri tem se opiramo na dolgoletne izkušnje avtorja prispevka, teoretične in znanstvene izsledke avtorice ter odgovore pravosodnih policistov na vprašanja, oblikovana za namene prispevka in analizirana z vsebinsko analizo. V prispevku poleg izsledkov in ugotovitev predstavljamo tudi smernice za skrb za dobro počutje pravosodnih policistov in posledično za večjo varnost v zavodu.

Ključne besede:

osebne stiske, pravosodni policisti, varnost, ločevanje dela in zasebnega življenja, smernice

MNENJE PREBIVALCEV SLOVENIJE O PROBACIJI

BRANKO LOBNIKAR¹ IN EMANUEL BANUTAI²

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: branko.lobnikar@fvv.uni-mb.si

² Ministrstvo za pravosodje, Uprava RS za probacijo, Ljubljana, Slovenija
E-naslov: emanuel.banutai@gov.si

Povzetek Probacija pomeni v najširšem pomenu izvrševanje kazenske sankcije v skupnosti namesto v zaporu. Glavni namen probacije je, da kaznovana oseba v času izvajanja kazenske sankcije ostane v svojem bivalnem okolju. Pri tem seveda veljajo določene omejitve, saj državni tožilec, sodišče ali komisija za pogojni izpust naloži obveznosti, ki jih mora oseba, vključena v probacijo, izpolnjevati. V okviru varstvenega nadzorstva je probacija usmerjena v pomoč, varstvo in nadzor osebe v probaciji z namenom usmerjanja posameznika k takšnemu vedenju in vzpostavljanju takšnih življenjskih okoliščin, ki vodijo do opustitve kaznivega ravnanja in uspešno integracijo v skupnost. Probacija ob tem zasleduje tudi cilj večje varnosti družbe. V aprilu 2021 smo na vzorcu polnoletnih prebivalcev Slovenije izvedli študijo, s katero smo želeli ugotoviti, v kolikšni meri prebivalci Slovenije poznajo pojem probacija ter kdaj in na kakšen način so se s pojmom seznanili. Analizirali smo njihov odnos do različnih načinov prestajanja kazenskih sankcij v skupnosti – delo v splošno korist, pogojna obsodba, pogojni odpust iz zapora, hišni zapor ter odprava ali poravnava škode. V študiji smo preverili tudi, kaj prebivalci menijo, da so poslanstvo in naloge probacije v Sloveniji.

Ključne besede:

probacija,
Slovenija,
javno
mnenje,
varnostno
nadzorstvo,
kazenske
sankcije

SAMOZAZNAVA LEGITIMNOSTI POLICISTOV V URBANIH IN RURALNIH OKOLJIH

GORAZD MEŠKO IN ROK HACIN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

E-pošta: gorazd.mesko@fvv.uni-mb.si, rok.hacin@fvv.uni-mb.si

Povzetek V študiji se osredotočamo na primerjavo samozaznave legitimnosti policistov v slovenskih urbanih in ruralnih okoljih v dveh časovnih obdobjih. V vzorec so bili vključeni policisti 24 policijskih postaj po Sloveniji, ki so bili anketirani v letih 2013 in 2017. V letu 2013 je bilo v vzorec zajetih 469 policistov, v letu 2017 pa 441 policistov. Rezultati regresijskih analiz so pokazali, da na samozaznavo legitimnosti policistov v urbanih okoljih vplivajo: 1) pripadnost organizaciji, 2) odnosi s sodelavci, 3) zaznava legitimnosti (projekcija), 4) zadovoljstvo s plačilom, 5) postopkovna pravičnost nadrejenih in 6) delovna doba. Hkrati na samozaznavo legitimnosti njihovih kolegov v ruralnih okoljih vplivajo: 1) pripadnost organizaciji, 2) zaznava legitimnosti (projekcija), 3) odnosi s sodelavci in 4) postopkovna pravičnost nadrejenih. Največje razlike med obema skupinama so vidne v (ne)zadovoljstvu s plačilom, saj so policisti v urbanih okoljih precej bolj nezadovoljni s plačo kot njihovi kolegi v ruralnih okoljih. Primerjava dejavnikov, ki vplivajo na samozaznavo legitimnosti policistov v urbanih in ruralnih okoljih v različnih časovnih obdobjih, je pokazala, da: 1) pripadnost organizaciji, 2) zaznava legitimnosti (projekcija) in 3) odnosi s sodelavci predstavljajo konstanto, ki vpliva na samozaznavo legitimnosti policistov.

Ključne besede:

policisti,
legitimnost,
pripadnost
organizaciji,
urbano in
ruralno
okolje,
Slovenija

ZGODOVINSKI PREGLED LITERATURE S PODROČJA INFORMACIJSKE VARNOSTI

ANŽE MIHELIC, ZALA GUJTMAN, LUKA JELOVČAN IN
KAJA PRISLAN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: anze.mihelic@fvv.uni-mb.si, zala.gujtman@student.um.si
kaja.prislan@fvv.uni-mb.si

Povzetek V literaturi je mogoče pogosto zaslediti misli o hitrosti razvoja informacijsko-komunikacijskih tehnologij in posledičnih potrebah po prilagajanju rešitev ter raziskav s področja informacijske varnosti. Čeprav je mogoče opaziti aktivno in intenzivno raziskovalno dejavnost, primanjkuje celovit pregled nad znanstvenimi interesi skozi zgodovino razvoja discipline informacijske varnosti. Da bi pridobili vpogled v raziskovalne trende, smo v bibliografski zbirki Web of Science (WoS) za zadnjih 50 let izvedli poizvedbo z iskalnim nizom, ki je zajemal informacijsko, računalniško in kibernetsko varnost. Poizvedbo, ki je vrnila 24.436 zadetkov, smo omejili na članke v znanstvenih revijah in prispevke na konferencah. Scientometrična analiza kaže, da objave na področju informacijske varnosti naraščajo. Do leta 1995 so tovrstne objave predstavljale 0,002 odstotka vseh objav, med letoma 2011 in 2015 so zrastle za skoraj 37-krat, med letoma 2016 in 2021 pa kar za 66-krat. Tako literatura s področja informacijske varnosti v WoS predstavlja 0,132 odstotka celotne indeksirane literature. Louvainova metoda gručenja je pokazala, da med raziskovalnimi področji prednjačijo prispevki, ki naslavljajo tehnične probleme. Predvsem velja omeniti kriptografijo, zaznavanje anomalij s pomočjo strojnega učenja ter varnost omrežij. Po letu 2010 pa izstopajo tudi prispevki, ki naslavljajo družboslovne in humanistične vidike, kot sta na primer ozaveščanje in upravljanje informacijske varnosti.

Ključne besede:

informacijska
varnost,
kibernetska
varnost,
računalniška
varnost,
scientometrija,
bibliometrija

VARNOSTNOMOTIVACIJSKA TEORIJA V ORGANIZACIJSKIH OKOLJIH

ANŽE MIHELIC IN SIMON VRHOVEC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: anze.mihelic@fvv.uni-mb.si, simon.vrhovec@fvv.uni-mb.si

Povzetek Vse bolj dovršeni kibernetški napadi pogosto sistematično ciljajo na člane organizacij. Tako je pri zagotavljanju kibernetške varnosti njihova motivacija za samozaščito ključnega pomena. Raziskave na področju samozaščitne motivacije so pretežno osnovane na varnostnomotivacijski teoriji, a brez ustrezne prilagoditve na organizacijsko okolje. Poleg tega le malo študij obravnava vlogo strahu pri samozaščitni motivaciji, čeprav varnostnomotivacijska teorija sama temelji na vzbujanju strahu. Namen tega prispevka je prilagoditev varnostnomotivacijske teorije, da bi bolj ustrezala organizacijskemu okolju članov organizacij. Raziskava, opravljena med pedagoškimi delavci vseh slovenskih univerz, je potrdila razločevanje med ocenami groženj, ki pretijo posameznikom in organizacijam. Ukrepi za povečanje samozaščitne motivacije se morajo osredotočiti na zviševanje zaznane ranljivosti posameznikov in posledic za organizacijo ter poudarjanje učinkovitosti samozaščitnih ukrepov. Ukrepi, namenjeni zviševanju samoučinkovitosti članov organizacij pri implementaciji samozaščitnih ukrepov, so lahko učinkoviti le, ko je strah pred kibernetškimi napadi majhen. Tem ukrepom se je mogoče povsem izogniti, ko pričakujemo velik strah pred kibernetškimi napadi.

Ključne besede:

varnostno-motivacijska teorija, organizacije, samozaščita, kibernetški napadi, informacijska varnost

BARNAHUS – HIŠA ZA OTROKE V SLOVENIJI

NEŽA MIKLIČ

Policija, Policijska akademija – Višja policijska šola, Tacen, Slovenija
E-pošta: neza.miklic@policijska.si

Povzetek V Sloveniji se po vzoru številnih evropskih držav vzpostavlja hiša za otroke, katere glavni cilj je celostna obravnava otrok oškodovancev ali prič kaznivih dejanj. Cilj sprejetih Nacionalnih smernic za hišo za otroke v Sloveniji iz leta 2018 je zagotoviti pravične pravosodne postopke na način zmanjšanja viktimizacije otroka, ki jo lahko povzroči njegovo podoživljanje dejanj, če obravnava ni primerna ali kadar otrok ne dobi ustreznih podpore. Predlagani Zakon o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke določa, da se bo v hiši za otroke s pomočjo ustreznega strokovnjaka za potrebe kazenskega postopka ali v primerih nujnih preiskovalnih dejanj predkazenskega postopka, po pisni odredbi sodišča, izvedel forenzični intervju z otrokom oškodovancem spolnega delikta. Hiša za otroke bo dodatno zagotovila prostore za opravljanje telesnega pregleda oškodovanega otroka, pri čemer predlagani zakon daje prednost preučitvi medicinske dokumentacije pred izvedbo telesnega pregleda otroka. Hiša za otroke bo otroku zagotovila krizno podporo ob izvedbi forenzičnega intervjuja, ob morebitnem telesnem pregledu, po izvedenih postopkih pa psihosocialno pomoč v časovnem okviru šestih mesecev. V hiši za otroke se bodo zagotavljala permanentna usposabljanja strokovnjakov ter multidisciplinarna in medinstitucionalna izobraževanja strokovne javnosti.

Ključne besede:

hiša za otroke, zakon, zaslišanje otroka, kazenski postopek, forenzični intervju

FORENZIČNI INTERVJU Z OTROKOM V HIŠI ZA OTROKE

NEŽA MIKLIČ

Policija, Policijska akademija – Višja policijska šola, Tacen, Slovenija
E-pošta: neza.miklic@policija.si

Povzetek V hiši za otroke bo po odločbi sodišča ter z vodenjem sodnika za potrebe kazenskega in predkazenskega postopka posebej usposobljeni strokovnjak izvedel forenzični intervju z otrokom. Forenzični intervju je jasno, ozko strukturiran intervju, ki se opravi z otrokom, domnevnim oškodovancem spolnega nasilja, katerega namen je na znanstveno potrjen način od otroka pridobiti natančne in podrobne podatke o dogodkih, ki jih je otrok doživel. Strokovnjak, ki bo izvedel forenzični intervju, se bo predhodno udeležil pripravljalnega sestanka, kjer se bo seznanil z dejstvi in okoliščinami, pomembnimi za izvedbo, ter z vprašanji, ki naj se med forenzičnim intervjujem postavijo otroku. Forenzični intervju se bo izvedel v prostoru, zvočno in slikovno povezanim s sosednjim prostorom, v katerem bodo poleg sodnika vse osebe, potrebne za izvedbo postopka. Sodnik bo med izvedbo forenzičnega intervjuja prisotnim, tj. tožilcu, obrambi, obtoženemu in morebitnim drugim, omogočil možnost postavljanja vprašanj, ki jih bo nato preko elektronske naprave posredoval strokovnjaku, ta pa na ustrezen način otroku. Tako se kazenski postopek usmerja v izogib dodatnim nepotrebnim zaslišanjem in s tem povzročitvi viktimizacije zaradi postopka samega ter se približuje dobrobiti oškodovanega otroka.

Ključne besede:

hiša za
otroke,
usposobljen
strokovnjak,
forenzični
intervju,
osebni
dokaz,
dobrobit
otroka

IZKUŠNJE SLOVENSKE PROBACIJE V ČASU EPIDEMIJE

DANIJELA MRHAR PRELIČ IN EMANUEL BANUTAI

Ministrstvo za pravosodje, Uprava RS za probacijo, Ljubljana, Slovenija
E-naslov: danijela.mrhar-prelic@gov.si, emanuel.banutai@gov.si

Povzetek Vlada RS je v letu 2020 dvakrat razglasila epidemijo, s ciljem preprečevanja in širjenja novega koronavirusa ter ob upoštevanju priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje so se sprejemali številni ukrepi in zakonski predpisi. Širjenje koronavirusa in sprejemanje ukrepov na državni ravni je imelo posledice tudi za izvrševanje kazenskih sankcij oziroma probacijskih nalog. Uprava RS za probacijo je tako na podlagi sprejetih ukrepov in zakonskih predpisov sprejela številne ukrepe in strategijo za boj proti epidemiji. Ključno je bilo, da so vsi ukrepi temeljili na pravni podlagi in upoštevali vsa priporočila NIJZ. Avtorja bosta v prispevku predstavila strategijo preprečevanja širjenja koronavirusa v procesu izvrševanja probacijskih nalog ter postopke spoprijemanja z epidemijo. Predstavila bosta ključne zakonske ureditve, ki so vplivale na izvrševanje probacijskih nalog (Zakon o začasnih ukrepih za sodne, upravne in druge javne zadeve za spopadanje s širjenjem nalezljive bolezni SARS-CoV-2, Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 in Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19) ter ukrepe, ki so bili sprejeti na ravni državnega organa (stiki z osebami v probaciji, način izvrševanja probacijskih nalog, način izvrševanja nadzora idr.). Predstavljene bodo tudi posledice epidemije in ukrepov, ki so se zaznale pri obravnavi probacijskih oseb.

Ključne besede:

skupnostne
sankcije,
probacija,
izvrševanje
probacijskih
nalog,
epidemija,
COVID-19,
sprejeti
ukrepi

ZAŠČITA ZAPOROV PRED BREZPILOTNIMI ZRAKOPLOVI

MARTIN PERNIŠEK IN PRIMOŽ ŽNIDARŠIČ

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij,
Zavod za prestajanje kazni zapora, Dob pri Mirni, Slovenija
E-pošta: martin.pernisek@gov.si, primoz.znidarsic@gov.si

Povzetek Brezpilotna letala zavodom za prestajanje kazni zapora predstavljajo varnostno težavo. Konkretnije je Zavod za prestajanje kazni zapora Dob pri Mirni (v nadaljevanju: Zavod) v prvem tromesečju leta 2021 na svojem območju zaznal večkratni obisk brezpilotnega zrakoplova (v nadaljevanju: dron). Skladno z obiski drona na zavodskem območju pa se jo povečalo število najdb prepovedanih psihoaktivnih snovi (v nadaljevanju: PAS). Na podlagi indicev, da na povečano prisotnost PAS v zavodu vpliva dostava le-teh z droni, želiva pripravljavca prispevka na to opozoriti z opisom zakonske ureditve brezpilotnih zrakoplovov v Sloveniji, zmožnosti dronov, konkretnih primerov, zaznanih od zavoda in zaporov drugih držav, ter zbrati in predstaviti možnosti zaščite zavodov za prestajanje kazni zapora v Sloveniji pred preleti dronov.

Ključne besede:

dron,
zapor,
zaščita,
droga,
orožje,
varnost

RELEVANTNOST FUNKCIJE POMOŽNE POLICIJE V REPUBLIKI SLOVENIJI IN MOŽNOST NJENE VKLJUČITVE V VAROVANJE DRŽAVNE MEJE

JASMINA PINOZA, MAJA MODIC IN ALEŠ BUČAR RUČMAN

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: jasmina.pinoza@student.um.si, maja.modic@fvv.uni-mb.si,
ales.bucar@fvv.uni-mb.si

Povzetek Slovenska policija je že vrsto let kadrovsko podhranjena, predvsem pa primanjkuje zaposlenih ob izrednih razmerah in dogodkih, ob hujših prometnih, naravnih in drugih nesrečah, povečanem (nelegalnem) prehajanju državne meje ter pri pripravah in izvedbah večjih visokih mednarodnih obiskov in dogodkov. Takšni položaji in dogodki potrebujejo večje število strokovnega osebja ter takojšnje, urgentno ukrepanje in hkrati, če je treba, tudi pomoč pri zaščiti ljudi in njihovega premoženja ter pomoč pri saniranju nastalega položaja. Pomembno je, da ima policija na razpolago izkušen, usposobljen, strokoven in odgovoren kader, ki jim lahko priskoči na pomoč, v vseh kriznih razmerah in situacijah, ko sami zaposleni ne zmorejo opraviti oziroma izvesti nalog in dogodkov. V teh primerih se za pomoč vpokliče pomožne policiste, ki so v stalni pripravljenosti, so dobro usposobljeni in izkušeni. V prispevku bodo predstavljene trenutne ugotovitve področja pomožne policije, pomen, vloga in naloge pomožne policije v okviru policijske dejavnosti v Sloveniji, situacije, primeri in pogostost vpoklica, možnosti vpisa v pomožno policijo ter njihovo usposabljanje. Poudarek bomo dali tudi oceni možnosti vključitve pomožne policije v varovanje državne meje in primerjavi takšnega pristopa z vključitvijo pripadnikov Slovenske vojske za nadzor državne meje.

Ključne besede:

pomožna
policija,
izredne
razmere,
(nelegalno)
prehajanje
meje,
vpoklic,
sodelovanje

ANALIZA RELEVANTNOSTI PROUČEVANJA NASILJA NAD STAREJŠIMI V INSTITUCIONALNEM IN DOMAČEM OKOLJU: SISTEMATIČNI PREGLED LITERATURE

TEJA PRIMC,¹ BRANKO LOBNIKAR² IN KAJA PRISLAN²

¹ Detektivska agencija Evidentium, Trzin, Slovenija

E-pošta: teja.primc@evidentium.si

² Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

E-pošta: branko.lobnikar@fvv.uni-mb.si, kaja.prislan@fvv.uni-mb.si

Povzetek Nasilje nad starejšimi je prepoznano in naraščajoč problem. Podatki o razširjenosti nasilja nad starejšimi tako v Sloveniji kot po svetu so redki, nepregledni in prihajajo iz različnih virov. Zaradi različnih metodologij, ki jih uporabljajo institucije poročanja, so tudi težko primerljivi. Poleg tega je nasilje nad starejšimi tudi močno podporačan pojav. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je vsaj polovica starostnikov v Evropi že doživela eno izmed oblik nasilja, po izsledkih slovenske študije iz leta 2015 ($n = 220$) pa je nasilje doživelo 21 % starostnikov. V prispevku bomo predstavili sistematičen pregled znanstvene literature s področja nasilja nad starejšimi za obdobje zadnjih 20 let. S pomočjo metode PRISMA bomo pregledali baze podatkov Web of Science in Scopus. Namen študije je ugotoviti pomembnost proučevanja nasilja nad starejšimi v odnosu do drugih oblik nasilja (npr. družinskega in medvrstniškega nasilja), v študiji pa izhajamo iz predpostavke, da je nasilje nad starejšimi, čeprav starostniki predstavljajo kar 20 % evropske in slovenske populacije, še vedno redko raziskano in strokovno šibko pojasnjeno. Na podlagi sistematičnega pregleda literature bomo sestavili celovit načrt raziskovanja tega pojava v Sloveniji, s katerim želimo identificirati dobre prakse, ki bodo osnova za razvoj, implementacijo in evalvacijo celovitega pristopa preprečevanja nasilja nad starejšimi.

Ključne besede:

nasilje,
zloraba,
zanemarjanje,
starostniki,
domovi za
starejše,
sistematični
pregled
literature

ANALIZA ORODIJ ZA PRIDOBIVANJE PODATKOV IZ JAVNIH VIROV (OSINT) ZA NAMEN KONKURENČNE OBVEŠČEVALNE DEJAVNOSTI

ŽIGA PRIMC

Detektivska agencija Evidentium, Trzin, Slovenija
E-pošta: ziga.primc@evidentium.si

Povzetek Konkurenčna obveščevalna dejavnost postaja vedno bolj pomembna, v prihodnosti pa bo celo nujna za uspešno dolgoročno poslovanje organizacij. Ob veliki količini informacij, ki so nam na voljo za sprejemanje odločitev v sodobnem podjetniškem svetu, pogosto naletimo na težavo tako pri pridobivanju kot pri interpretaciji teh podatkov za učinkovito poslovno odločanje. Opozoriti velja predvsem na ažurnost podatkov, kar se je v času krize zaradi pandemije pokazalo kot ključen dejavnik poslovne uspešnosti. Na te izzive odgovarja konkurenčna obveščevalna dejavnost, s katero podjetjem zagotavljamo višjo raven varnosti in kakovosti pri sprejemanju poslovnih odločitev. Na trgu je na voljo veliko poslovnih orodij za pridobivanje podatkov o posameznikih in organizacijah, vendar so to po večini zgodovinski podatki, stari nekaj mesecev, ki so se izkazali za zavajajoče. Če menedžer sprejema odločitev na podlagi neveljavnih podatkov, je lahko ogrožena tudi likvidnost in obstoj podjetja. Namen prispevka je pregled razpoložljivih orodij za pridobivanje podatkov iz javnih virov (OSINT), ki odločevalcem v poslovnih subjektih bistveno olajšajo njihove odločitve. Predstavili bomo tudi vire podatkov, ki niso tako znani povprečnemu uporabniku. Hkrati bomo pregledali znanstveno in strokovno literaturo z omenjenega področja, z namenom oblikovanja modularnega sistema za pridobivanje podatkov iz javnih virov, ki bi bil primeren za uporabo v organizacijskih okoljih.

Ključne besede:

OSINT,
konkurenčna
obveščevalna
dejavnost,
javni
viri, orodja,
pridobivanje
podatkov

OCENJEVANJE TVEGANJA PONOVI KAZNIVEGA DEJANJA PRI SPOLNIH PRESTOPNIKIH

LANA RUPAR IN IGOR AREH

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

E-pošta: lana.rupar@student.um.si, igor.areh@fvv.uni-mb.si

Povzetek Na področju forenzične psihologije je strokovna ocena verjetnosti ponovitve in določitev pričakovanega vedenja bistvenega pomena za zagotavljanje javne varnosti in olajšanje tretmaja ter nadzora in tudi pomoči storilcem kaznivih dejanj pri ponovni vključitvi v skupnost. Kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost v javnosti vzbujajo strah in zaskrbljenost, ki se ob zavedanju možnosti preprečitve le tega povečata, zato se v prispevku osredotočamo na učinkovitost izdelave ocene tveganja ponovitve kaznivega dejanja. Modeli z dobro napovedno veljavnostjo bi lahko namreč zmanjšali strah pred kriminaliteto. Prispevek predstavlja pregled strokovne literature, v kateri najdemo različna teoretična izhodišča in različne ocenjevalne modele tveganja ter tudi različne pristope poročanja o obstoju tveganja. Čeprav je bil v zadnjih dvajsetih letih dosežen znaten napredek pri izdelavi ocen tveganja in zmanjševanja recidivizma, je ocenjevanje še vedno dokaj nedorečeno in nestandardizirano, tako da je treba odgovoriti še na številna raziskovalna vprašanja. Še vedno namreč tudi nimamo splošno priznanega in univerzalnega načina ocenjevanja tveganja ponovitvene nevarnosti pri spolnih prestopnikih, kar opozarja na previdnost in zadržanost pri ocenjevanju tveganja.

Ključne besede:

forenzična psihologija, ocenjevanje tveganja, spolni prestopniki, tretma, recidivizem

PROBLEMATIKA OSEB Z DUŠEVNO MANJRAZVITOSTJO IN DUŠEVNIMI MOTNJAMI V ZPKZ IG

KRISTINA SEČNIK IN ANDREJA DEMŠAR

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij,
Zavod za prestajanje kazni zopora Ig, Ig, Slovenija
E-pošta: andreja.demsar1@gov.si

Povzetek Zavod za prestajanje kazni zopora Ig (v nadaljevanju ZPKZ Ig) je edini ženski zapor v Sloveniji. Zadnji dve leti sodišča v ZPKZ Ig na prestajanje pripora ali zaporne kazni pošiljajo osebe z duševno manjrazvitostjo in drugimi duševnimi motnjami, ki so bile zaradi nezmožnosti integracije v normalno življenje pred in ob storitvi kaznivega dejanja nameščene na varovanih oddelkih socialnovarstvenih zavodov. Izkušnje kažejo, da ZPKZ Ig ne zmore zagotoviti varnega bivanja za te osebe, saj njihove posebne potrebe in neprilagojeno vedenje presegajo zmožnosti zavoda. Znatno del prestajanja so hospitalizirane v Enoti za forenzično psihiatrijo. V ZPKZ Ig se običajno vrnejo za kratek čas, saj kljub načrtovanim preventivnim ukrepom prihaja do samopoškodb, zaradi katerih je treba zagotoviti urgentno medicinsko ali psihiatrično pomoč, čemur sledi ponovna hospitalizacija. Ob tem se postavlja vprašanje o namenu izrekanja zaporne kazni osebam z duševno manjrazvitostjo in duševnimi motnjami, saj ne glede na obravnavo sprememb v vedenju ni pričakovati. Zapor zanje predstavlja ogrožajoče okolje, v katerem jim ni zagotovljeno spoštovanje njihovega dostojanstva. Prispevek opozarja na neustreznost sedanje ureditve kaznovalnega sistema za osebe, ki zaradi duševnih motenj ne zmorejo prestajati zaporne kazni, in poziva k iskanju rešitev, ki bi jim omogočile ustrezne namestitve in zagotavljale spoštovanje človekovih pravic.

Ključne besede:

zavod za
prestajanje
kazni
zopora,
osebe z
duševno
manjrazvitostjo in
duševnimi
motnjami,
preprečevanje
samopoškodb in
samomorilne
ogroženosti,
bivanjske
razmere,
človekove
pravice in
osebno
dostojanstvo

STALIŠČA ŠTUDENTOV VARSTVOSLOVJA DO UPORABE ORODIJ ZA UČENJE IN POUČEVANJE TUJEGA JEZIKA STROKE NA DALJAVO

TILEN SMAJLA^{1,2} IN EVA PODOVŠOVNIK AXELSSON³

¹ OŠ/SE Pier Paolo Vergerio il Vecchio Koper-Capodistria, Koper, Slovenija

E-pošta: tilen.smajla@guest.arnes.si

² Gimnazija/Ginnasio Antonio Sema Piran-Pirano, Portorož, Slovenija

E-pošta: tilen.smajla@guest.arnes.si

³ Univerza na Primorskem, Fakulteta za turistične študije – Turistica, Portorož, Slovenija

E-pošta: eva.podovsovnik@fts.upr.si

Povzetek V prispevku predstavljamo rezultate analize stališč študentov Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru (FVV UM) do uporabe orodij za učenje in poučevanje tujega jezika stroke na daljavo. V raziskavi je sodelovalo 87 študentov FVV UM v študijskem letu 2020/2021. Polovica anketiranih je bila moškega, polovica pa ženskega spola. Zanimalo nas je, kako so anketirani študenti doživljali orodja za poučevanje tujega jezika stroke (ang. Language for Specific Purposes – LSP) na daljavo. Pri tem smo se osredotočili na vpliv različnih metod poučevanja jezika na odnos anketiranih do orodij za poučevanje LSP na daljavo. Rezultati kvantitativne raziskave so naslednji: Anketirani študenti, ki jim je bila učna snov predstavljena s slušno-jezikovno metodo ali na dejavnosti osredinjenim pristopom ali medpredmetnim pristopom, se bolj strinjajo, da so orodja za poučevanje LSP na daljavo uporabna, dostopna, koristna za učitelje in prijazna uporabnikom v primerjavi z anketiranimi študenti, ki jim učna snov ni bila predstavljena s temi metodami poučevanja jezika med poučevanjem na daljavo. Posledično bi učiteljem LSP priporočili bolj premišljeno izbiro učnih metod in pristopov, ki bodo zagotovili boljše učne rezultate tudi v primeru poučevanja na daljavo.

Ključne besede:

stališča,
študenti
varstvoslovja,
tuj
jezik
stroke
(LSP),
učenje in
poučevanje na
daljavo,
učne
metode in
pristopi

MOŽNOSTI PREOBLIKOVANJA MESTNEGA REDARSTVA MESTNE OBČINE LJUBLJANA – UGOTOVITVE RAZISKAVE

ANDREJ SOTLAR, BRANKO LOBNIKAR IN MAJA MODIC

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: andrej.sotlar@fvv.uni-mb.si, branko.lobnikar@fvv.uni-mb.si,
maja.modic@fvv.uni-mb.si

Povzetek Po svojih pristojnostih in pooblastilih Mestno redarstvo Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (MR MOL) bistveno ne odstopa od ureditve lokalne policijske dejavnosti v glavnih mestih sosednjih držav. MR MOL se je razvijalo dokaj premočrtno in uspešno, kar mu priznavajo tudi partnerske organizacije kot so policija, zasebno varovanje, civilna zaščita ali gasilska brigada. Ocena trenutne normativno-pravne podlage za delovanje MR MOL z identificiranjem potrebnih sprememb glede na razvojne ambicije MOL na področju zagotavljanja varnosti je, da obsežnejše zakonske spremembe sicer niso potrebne, da pa bi bilo smotrno razmišljati o bolj celostnem razumevanju procesa zagotavljanja varnosti in v tem smislu tudi spremeniti koncept Občinskega programa varnosti (OPV), ki bo združeval tako notranjevarnostno kot zaščitno-reševalno komponento. Sedaj je fokus OPV zožen predvsem na organizacijo in delovanje MR MOL in ne celotnega »varnostnega sistema« MOL, hkrati pa kot dokument trajnega značaja vsebuje tudi partikularnosti, ki se hitro spreminjajo, zato tja niti ne sodijo. Koristno bi bilo, če bi Vlada RS in Ljubljana kot glavno mesto države preverila, ali delita skupne interese tudi na varnostnem področju, in se dogovorila za morebitne skupne projekte. Vse večje spremembe, ki zadevajo poslanstvo MR MOL, bo mogoče doseči samo na osnovi političnih odločitev, političnim odločevalcem pa bo treba pošteno predstaviti strokovne argumente.

Ključne besede:

mestno redarstvo, Mestna občina Ljubljana, občinski program varnosti, policija, zaščita in reševanje, zasebno varovanje, sodelovanje, razvoj, raziskava

UPORABA PRAVICE PROSTEGA PREUDARKA V UPRAVNIH IN PREKRŠKOVNIH ZADEVAH

BOJAN TIČAR

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: bojan.ticar@fvv.uni-mb.si

Povzetek Ko upravni organ ali prekrškovni organ odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih strank, je primarno vezan na načelo zakonitosti. Pravno vezano odločanje je primarno in temeljno ter pomeni, da mora pooblaščen uradna oseba uporabiti vse materialne in procesne zakonske norme tako, kot so v zakonih zapisane. Druga oblika možnega odločanja je odločanje po prostem preudarku ali diskrecijsko odločanje. To je pravno dopustno in ga bomo predstavili na posvetu. Tretja oblika odločanja bi bila nevezano ali samovoljno odločanje, ki je pravno prepovedano. Diskrecijsko odločanje je most med vrsto nepričakovanih položajev, ki jih ni mogoče predvideti vnaprej, in upravnim odločanjem, ko upravni organ mora sprejeti meritorno odločitev. Ko je diskrecijska pravica za upravno odločanje enkrat določena v zakonu (na primer v zakonu, ki ureja orožje, ali zakonu, ki ureja državljanstvo, ipd.), je organ še zmeraj vezan na materialno in procesno zakonodajo. Vendar poleg le-te upošteva tudi druge okoliščine, ki v zakonu niso predvidene (na primer zanesljivost stranke pred izdajo orožnega lista ipd.). V prekrškovnem pravu je diskrecijsko odločanje urejeno na ravni prekrškovnega zakona (ZP-1). Pooblaščen uradna oseba lahko sprejme različne odločitve ob ugotovitvi prekrška. Pravico do odločitve po prostem preudarku ima takrat, ko so izpolnjeni pogoji za izrek opozorila namesto globe.

Ključne besede: diskrecijska pravica, prekrški, načelo zakonitosti, opozorilo, globa

KIBERNETSKA VARNOST PAMETNIH OMREŽIJ

MATJAŽ TRUNKELJ IN BLAŽ MARKELJ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: matjaz.trunkelj@student.um.si, blaz.markelj@fvv.uni-mb.si

Povzetek Namen prispevka je prikazati pomembnost zagotavljanja kibernetne varnosti pametnih omrežij kot dela kritične infrastrukture države, ki od organizacij zahteva vzpostavitev sodobnih kibernetnih varovalnih mehanizmov pri varovanju lastnega informacijskega premoženja. V prispevku smo uporabili metode proučevanja strokovne in znanstvene literature na področju zagotavljanja kibernetne varnosti pametnih omrežij s pomočjo primarnih in sekundarnih virov ter izvedene empirične raziskave v dveh proučevanih organizacijah, predstavnika sektorja kritične infrastrukture Republike Slovenije. Na podlagi zbranih podatkov ter s pomočjo analiz smo želeli ugotoviti in proučiti, kateri dejavniki, ki jih mora organizacija upoštevati ob vpeljavi pametnih omrežij, vplivajo na zagotavljanje kibernetne varnosti. Prikazane ugotovitve so pomembne za proučevani organizaciji, ki predstavljata segment kritične infrastrukture Republike Slovenije, saj smo pridobili vpogled zaposlenih na področju zagotavljanja kibernetne varnosti ob vpeljevanju pametnih omrežij. Omejitev tovrstne empirične raziskave je, da so ugotovitve osredotočene le na proučevani del segmenta sektorja kritične infrastrukture in jih ne moremo v celoti posplošiti na ostale segmente sektorjev kritične infrastrukture. Predstavljeni podatki so uporabni za proučevani organizaciji, ki lahko sprejmeta dodatne ukrepe na področju zagotavljanja kibernetne varnosti pametnih omrežij v kontekstu povečanja kibernetne odpornosti organizacije. Zoperstavljenje sodobnim kibernetno-hibridnim grožnjam v današnjem svetu zahteva od organizacij vzpostavitev sodobnih kibernetno varovalnih mehanizmov, ki morajo biti sposobni obvarovati pametna omrežja.

Ključne besede:

pametna omrežja, informacijsko-komunikacijske tehnologije, kibernetni prostor, kibernetne grožnje, kibernetna varnost

RAZHAJANJE MED OCENO STANJA IN PRIČAKOVANJI PREBIVALCEV DO INSTITUCIJ PLURALNE POLICIJSKE DEJAVNOSTI GLEDE ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI

FRANC VIRTIC IN BRANKO LOBNIKAR

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: franc.virtic@gmail.com, branko.lobnikar@fvv.uni-mb.si

Povzetek Odnos javnosti do institucij pluralne policijske dejavnosti je pomemben za njihovo uspešno delo. Do sedaj je bilo opravljenih veliko raziskav o javnem mnenju o policiji, so pa tovrstne raziskave o drugih institucijah pluralne policijske dejavnosti redke. V Sloveniji so to vsebino raziskovali le Meško in sodelavci, ki so poudarili, da javnost državne policije ne zaznava več kot edine odgovorne za zagotavljanje varnosti. V drugi polovici 2019 smo izvedli raziskavo o zaupanju in pomenu institucij pluralne policijske dejavnosti. Ugotovili smo, da prebivalci Slovenije ($n = 1105$) glede zagotavljanja varnosti največ pričakujejo od gasilcev (tako prostovoljnih kot poklicnih), policije, civilne zaščite, županov in zdravstvenih domov. Anketiranci pričakujejo, da bodo za varnost poskrbeli tudi prebivalci sami. Ugotovili smo, da pričakovanja anketirancev glede zagotavljanja varnosti izpolnjujejo predvsem gasilci in v delno tudi policija ter zdravstveni domovi. Kljub vsemu smo med pričakovanji prebivalcev in njihovo oceno dejanskega prispevka posameznih institucij pluralne policije dejavnosti k zagotavljanju varnosti ugotovili znaten razkorak – pričakovanja anketirancev so pri vseh institucijah višja, kot je njihova ocena dejanskega prispevka k varnosti in občutku varnosti.

Ključne besede:

javnost,
pluralna
policijska
dejavnost,
policija,
pričakovanja,
varnost

IDENTIFIKACIJA PRSTNIH SLEDI NA LATEKS ROKAVICAH

SAŠA VRHOVEC HARTMAN IN MATEJ TRAPEČAR

Policija, Generalna policijska uprava, Nacionalni forenzični laboratorij, Oddelek za daktiloskopijo, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: sasa.vrhovec.hartman@policija.si, matej.trapecar@policija.si

Povzetek Prstni odtisi oz. prstne sledi so pri vsaki osebi drugačni, zato se jih že več kot 150 let uporablja za identifikacijo storilcev kaznivih dejanj. Storilci se pomena prstnih sledi vedno bolj zavedajo in si zato večkrat pred kaznivim dejanjem roke zaščitijo z uporabo lateks rokavic, ki jih po končanem dejanju odvržejo. Uporabljene lateks rokavice predstavljajo dober forenzični dokaz, saj se na notranji strani rokavic lahko izzovejo prstne sledi. V tem prispevku smo primerjali uspešnost različnih tehnik izzivanja prstnih sledi na lateks rokavicah. V ta namen smo na 380 različnih kosih lateks rokavic uporabili tri najpogostejše tehnike za izzivanje prstnih sledi, in sicer: cianoakrilatni estri s fluorescenčnim barvilom »Basic Yellow 40«, suspenzija SPR s črno želatinasto folijo in raztopina ninhidrina (pri čemer smo uporabili 3 različne raztopine ninhidrina).

Ključne besede:

daktiloskopija,
prstni
odtisi,
prstne
sled,
lateks
rokavice,
cianoakrilatni
estri,
ninhidrin,
suspenzija
SPR

STRAH PRED KRIMINALITETO V LJUBLJANI

NASTJA ZADNIK IN GORAZD MEŠKO

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: nastja.zadnik@student.um.si, gorazd.mesko@fvv.uni-mb.si

Povzetek Tako kot kriminaliteta je tudi strah pred kriminaliteto eden izmed problemov vseh sodobnih družb. Gre za kompleksen pojav, ki nemalokrat predstavlja večji problem kot pa sama kriminaliteta. Strah pred kriminaliteto je povezan s strahom osebe pred osebno viktimizacijo, zaskrbljenostjo zaradi kriminalitete in dojemanjem (ne)varnosti oz. kriminalitete, nanj pa vplivajo različni socialnodemografski in socialnopsihološki dejavniki. Namen prispevka je predstaviti rezultate raziskave o strahu pred kriminaliteto v Ljubljani. V zadnjih 15 letih sta bili v Ljubljani izvedeni dve raziskavi – Vošnjak (2009) in Zadnik (2021). V prvi raziskavi so proučevali povezavo med strahom pred kriminaliteto ter spolom, starostjo, izobrazbo in finančnim stanjem. Če je prva raziskava o strahu pred kriminaliteto vključevala zgolj strah pred splošno kriminaliteto, je bila v zadnji raziskavi poleg splošne kriminalitete vključena tudi kibernetška kriminaliteta. Glavni cilj raziskave je bil ugotoviti, ali pri prebivalcih Ljubljane spol, predhodna viktimizacija in izobrazba vplivajo na stopnjo strahu pred splošno kriminaliteto in stopnjo vznemirjenosti zaradi kibernetške kriminalitete. Ženske v Ljubljani poročajo o višji stopnji strahu pred splošno kriminaliteto in so bolj vznemirjene zaradi kibernetške kriminalitete. Predhodna viktimizacija in izobrazba pa sta se izkazala za dejavnika, ki statistično značilno ne vplivata na strah pred kriminaliteto pri prebivalcih Ljubljane.

Ključne besede:

strah
pred
kriminaliteto,
vznemirjenost,
splošna
kriminaliteta,
kibernetška
kriminaliteta,
Ljubljana

UPORABA KRATKEGA VPRAŠALNIKA ZA MERJENJE DIMENZIJ OSEBNOSTI PO TEORIJI VELIKIH PET V VARTVOSLOVJU

NATALIJA ŽARN IN VANJA ERČULJ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija

E-pošta: natalija.zarn@student.um.si, vanja.erculj@fvv.uni-mb.si

Povzetek Namen prispevka je predstaviti validacijo kratkega vprašalnika po teoriji velikih pet (BFI-10), katere del je tudi preverjanje razlik v dimenzijah osebnosti med študenti Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru in detektivi Republike Slovenije. Anketa je bila izvedena med študenti in detektivi v letih 2018 in 2020. Vprašalnik je poleg 10 trditev vprašalnika BFI-10 vključeval 16 dodatnih trditev. Narejena je bila validacija vprašalnika s faktorsko analizo in preverjena njegova zanesljivost. Za veljavno merjenje osebnostnih dimenzij je treba uporabiti razširjen vprašalnik z dodatnimi trditvami. Študenti in detektivi se v nevroticizmu in odprtosti med seboj statistično značilno ne razlikujejo, razlikujejo pa se v vestnosti, ekstravertiranosti in sprejemljivosti. Veljavnost in zanesljivost vprašalnika BFI-10 v Sloveniji še nista bili preverjeni. Ker imajo osebnostne lastnosti pomembno vlogo pri izbiri in opravljanju poklica ter zadovoljstvu s poklicem, je pomembno nasloviti problem, v kolikšni meri bi se BFI-10 lahko uporabil kot del testov za preverjanje ustreznosti poklicne odločitve/izbire.

Ključne besede:

osebnost,
detektivi,
študenti,
poklicna
odločitev,
veljavnost,
zanesljivost

VARNOSTNI VIDIKI IN IZZIVI V ZAVODU ZA PRESTAJANJE MLADOLETNIŠKEGA ZAPORA IN KAZNI ZAPORA CELJE V ČASU EPIDEMIJE COVIDA-19

TEJA ŽUČKO

Ministrstvo za pravosodje, Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij,
Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora Celje, Slovenija
E-pošta: teja.zucko@gov.si

Povzetek V prispevku želimo prikazati varnostne izzive, s katerimi smo se soočali od začetka epidemije covid-19 v Zavodu za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora Celje. Enako kot drugod po državi so bili tudi v zaporskem sistemu uvedeni omejevalni ukrepi. Posebnost institucij, v katerih se izvršuje kazen zapora, je ta, da se ob povečanem tveganju za zdravje ljudi hkrati soočamo z obstoječimi varnostnimi tveganji. Pri tem smo dolžni zagotoviti, da izvrševanje kazni zapora in pripora poteka zakonito, varno in humano. V času epidemije je bil sistem varovanja zaprtih oseb na preizkušnji. Zaradi povečane stopnje negotovosti so bili ukrepi, sprejeti na področju izvrševanja kazni zapora, primarno usmerjeni v zagotavljanje varnosti zdravja oseb, torej v preprečitev vnosa in širjenja. Zakon je zato predvidel ukrepe na različnih področjih, in sicer glede poziva za nastop kazni, premestitve v drug zavod, prekinitve kazni zapora in predčasnega odpusta. Najpomembnejši začasni ukrep pa je bila podelitev izjemnih izvršilnih pooblastil za omejitev ali zadržanje izvajanja pravic ali pravnih koristi. Pravice zaprtih oseb so omejene že na podlagi zakona, zato se je ob razglasitvi epidemije odprlo resno vprašanje, ali utegnejo dodatne omejitve pravic povzročiti nezadovoljstvo, nemir, upiranje, s čimer bi bila lahko ogrožena varnost posameznikov ali institucije kot celote.

Ključne besede:

zapor,
varnostni
izzivi,
omejitev
pravic,
zdravje,
epidemija

22. DNEVI VARSTVOSLOVJA, LJUBLJANA, 9. IN 10. JUNIJ 2021: ZBORNİK POVZETKOV

MAJA MODIC, IGOR AREH, BENJAMIN FLANDER,
BRANKO LOBNIKAR IN TINKARA PAVŠIČ MREVLJE

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
E-pošta: maja.modic@fvv.uni-mb.si, igor.arih@fvv.uni-mb.si,
benjamin.flander@fvv.uni-mb.si, branko.lobnikar@fvv.uni-mb.si,
tinkara.pavsicmrevlje@fvv.uni-mb.si

Povzetek Prispevki 22. konference Dnevi varstvoslovja prinašajo strokovni in znanstveni premislek o načinih in virih za zagotavljanje varnosti sodobne družbe. V zborniku so zbrani napovedniki petih okroglih miz in povzetki petinštiridesetih prispevkov, v katerih se avtorji lotevajo tematik policijskega dela v skupnosti, pluralizacije policijske dejavnosti, zasebnega varovanja, varnosti v lokalnih skupnostih, različnih oblik nasilja, preiskovanja kaznivih dejanj, kriminologije, nadzora nad delom policije, kriminalistične in varstvoslovne terminologije, detektivske dejavnosti, izvrševanja kazenskih sankcij, kibernetске varnosti, sodobnih tehnologij pri zagotavljanju varnosti in drugih aktualnih varnostnih izzivov sodobne družbe.

Ključne besede:

Dnevi
varstvoslovja,
varstvoslovje,
varnost,
policijska
dejavnost,
kriminologija,
kriminalistika,
informacijska
varnost,
penologija

22ND DAYS OF CRIMINAL JUSTICE AND
SECURITY, LJUBLJANA,
9TH & 10TH OF JUNE 2021:
BOOK OF ABSTRACTS

MAJA MODIC, IGOR AREH, BENJAMIN FLANDER,
BRANKO LOBNIKAR & TINKARA PAVŠIČ MREVLJE

University of Maribor, Faculty of Criminal Justice and Security, Ljubljana, Slovenia.
E-mail: maja.modic@fvv.uni-mb.si, igor.areh@fvv.uni-mb.si,
benjamin.flander@fvv.uni-mb.si, branko.lobnikar@fvv.uni-mb.si,
tinkara.pavsicmrevlje@fvv.uni-mb.si

Abstract Contributions of the 22nd Conference Days of Criminal Justice and Security represent professional and scientific consideration of paths and resources for provision of security in contemporary society. The book of abstracts includes abstracts of five round tables and forty-five contributions, dealing with a broad range of topics such as community policing, plural policing, private security, security and safety in local communities, various forms of violence, criminal investigation, criminology, police oversight, criminal justice and security terminology, private detective activities, the implementation of criminal sanctions, cyber security, technologies in the security provision, and other current security challenges of contemporary society.

Keywords:

Days of
criminal
justice and
security,
criminal
justice and
security,
security,
policing,
criminology,
criminalistics,
information
security,
penology

Univerza v Mariboru
Fakulteta za varnostne vede
Kotnikova ulica 8
1000 Ljubljana